

Plan restrukturiranja u predstečajnom postupku nakon implementacije Direktive o restrukturiranju i nesolventnosti

Kralj, Valentina

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Law / Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:199:022540>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-24**



Repository / Repozitorij:

[Repository Faculty of Law University of Zagreb](#)



Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Katedra za građansko procesno pravo

Valentina Kralj

**PLAN RESTRUKTURIRANJA U PREDSTEČAJNOM POSTUPKU NAKON
IMPLEMENTACIJE DIREKTIVE O RESTRUKTURIRANJU I NESOLVENTNOSTI**

Diplomski rad

Mentor:

Prof. dr. sc. Jasnica Garašić

Zagreb, prosinac, 2024.

IZJAVA O IZVORNOSTI

Ja, Valentina Kralj, pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor diplomskog rada te da u radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova te da se prilikom izrade nisam koristio drugim izvorima do onih navedenih u radu.

Valentina Kralj

(potpis studenta)

Sažetak

Ovaj rad analizira ključne elemente plana restrukturiranja nakon donošenja Novele Stečajnog zakona iz 2022. godine kojom je implementirana Direktiva (EU) o restrukturiranju i nesolventnosti. Središnji fokus rasprave o plana restrukturiranja odnosi se na položaj vjerovnika, s posebnim naglaskom na njihovo pravo glasa i način razvrstavanja u skupine. Nadalje, razmatra se status razlučnih i izlučnih vjerovnika unutar plana restrukturiranja. Rad također obuhvaća proceduralne aspekte podnošenja plana, provođenja ročišta za raspravu i glasovanje te provedbu glasovanja o prihvatu plana od strane vjerovnika. U slučaju izostanka suglasnosti vjerovnika, analizira se mogućnost usvajanja plana temeljem većinske odluke skupine vjerovnika, čime se otvara alternativni put za donošenje plana. Konačno, rad završava raspravom o sudskoj potvrdi plana restrukturiranja, pri čemu se ističe ključna uloga suda u osiguravanju pravne sigurnosti i povjerenja u konačni ishod postupka.

Ključne riječi: plan restrukturiranja, vjerovnici, razlučni vjerovnici, pravo glasa, sudska potvrda plana restrukturiranja, većinska odluka skupine vjerovnika

Sadržaj

1. UVOD.....	1
2. PRAVNI POLOŽAJ VJEROVNIKA NA KOJE PREDSTEČAJNI POSTUPAK UTJEČE.....	3
2.1. Popis imovine i obaveza	5
2.2. Prijava tražbine vjerovnika	8
3. PRAVNI POLOŽAJ VJEROVNIKA NA KOJE PREDSTEČAJNI POSTUPAK NE UTJEČE.....	10
3.1. Pravni položaj razlučnih vjerovnika	11
3.2. Pravni položaj izlučnih vjerovnika	15
4. PLAN RESTRUKTURIRANJA	17
4.1. Sadržaj plana restrukturiranja.....	18
4.2. Podnošenje prijedloga plana restrukturiranja	22
4.3. Razvrstavanje vjerovnika u planu restrukturiranja	25
4.4. Ročište za raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja i odgoda ročišta	29
4.5. Pravo glasa vjerovnika.....	32
4.6. Glasovanje vjerovnika o planu restrukturiranja i pristanak dužnika	35
4.7. Potvrda plana restrukturiranja	40
5. ZAKLJUČAK	44
6. PRAVNI IZVORI	46
6.1. Ustav, zakoni, propisi, međunarodni ugovori	46
6.2. Sudska praksa	46
7. LITERATURA	49

KRATICE UPOTREBLJENE U RADU

al. – alineja

čl. – članak

Direktiva – Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132

FINA – Financijska Agencija

Pravilnik o obrascima – Pravilnik o sadržaju i obliku obrazaca na kojima se podnose podaci u predstečajnom i stečajnom postupku

Pravilnik o popisu jedinica FINA – Pravilnik o popisu jedinica Financijske agencije i područja njihove nadležnosti u predstečajnom postupku

reč. – rečenica

st. – stavak

toč. – točka

ZFFP – Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi

ZPP – Zakon o parničnom postupku

ZTD – Zakon o trgovačkim društvima

SZ – Stečajni zakon

1. UVOD

Restrukturiranje u predstečajnom postupku predstavlja važan instrument ekonomske politike temeljem kojim se želi postići da se posrnuli predstečajni dužnici, unatoč poteškoćama u likvidnosti, nastave svoje poslovanje. Kroz ovaj instrument očuvanja djelatnosti predstečajnog dužnika nastoji se sačuvati radna mjesta i prihodi državnom proračunu čiji je obveznik plaćanja javnih davanja i dužnik. Ovo poglavito dolazi do izražaja u ekonomskim krizama kada je važno uspostaviti ponovno likvidnost gospodarstva, očuvati radna mjesta i kontinuitet poslovanje trgovačkih društava.¹

Stoga je cilj restrukturiranja omogućiti nastavak poslovanja dužnika te omogućiti vjerovnicima što veću stopu povrata njihovi potraživanja kroz restrukturiranje u odnosu na onu stopu koju bi ostvarili u stečajnom postupku.² Upravo zbog toga, hrvatski je zakonodavac uveo institut predstečajne nagodbe Zakonom o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi³ (u daljnjem tekstu: ZFPPN), koji je stupio na snagu 1. listopada 2012. godine.⁴ Ipak, po stupanju na snagu ZFPPN-a uočeni se brojni nedostaci samog propisa, te je on prošao kroz brojne izmjene. Na kraju, usred opsežne rasprave i brojnih kritika o primjerenosti, zakonitosti i ustavnosti predstečajne nagodbe, institut predstečajne nagodbe integriran je u odredbe o predstečajnom postupku novog Stečajnog zakona⁵ (u daljnjem tekstu: SZ) koji je stupio na snagu 1. rujna 2015 godine.⁶ Odredbama SZ-a iz 2015.⁷ otklonjene su tek najgrublje greške koje su postojale u konceptu predstečajne nagodbe ZFPPN-a,⁸ Daljnje izmjene SZ-a uključujući i Novelu SZ iz 2022.⁹ pokazuju da zakonodavac i dalje traga za još boljim pravilima predstečajnog postupka.

Novelom SZ-a koja je stupila na snagu 31. ožujka 2022. godine implementirana je Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka

¹Anić Maja, Borić Vedran, Jelinić Zvonimir, Teorijski aspekti restrukturiranja i predstečaja u hrvatskom pravu, Pravo u gospodarstvu, vol. 59, 2020., br. 4, str. 614.-615.

²Ibid.

³Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, "Narodne novine", br. 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 121/13, 78/15, 71/15, 114/22.

⁴Abramović Andrej, Upravnosudski aspekti primjene Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, vol. 35, 2014., br. 1, str. 312.

⁵Stečajni zakon, "Narodne novine" br. 71/15 104/17 36/22 27/24.

⁶Anić, op. cit. u bilj. 1, str. 617.

⁷Stečajni zakon, "Narodne novine", br. 71/15.

⁸Garašić Jasnica, Najznačajnije novine Stečajnog zakona iz 2015. godine, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, vol. 38, 2017., br. 1, str. 181.

⁹Stečajni zakon, "Narodne novine", br. 71/15, 104/17, 36/22.

koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132¹⁰ (u daljnjem tekstu: Direktiva) koja je stupila na snagu 16. srpnja 2019.¹¹ Cilj donošenja ove Direktive je u uklanjanju prepreka u ostvarivanju temeljnih sloboda poput slobode kretanja kapitala i slobode poslovnog nastana doprinoseći time pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta EU kroz harmonizaciju različitih pravila država članica u postupcima restrukturiranja.¹² U tu svrhu, Direktiva postavlja okvir za restrukturiranje dužnika kada postoji vjerojatnost za nesolventnost s ciljem sprečavanja nesolventnosti i osiguravanja njihove održivosti (čl. 1. st. 1. Direktive). Također, Direktivom se isto tako želi postići odgovarajuća ravnotežu između interesa dužnika i vjerovnika¹³ propisujući pravila o postupku donošenja plana restrukturiranja.

Dužnik će se nalaziti u financijskim poteškoćama onda kada slobodnim novčanim tokom (*Free cash flow = FCF*) ne može više servisirati svoje dospjele dugove,¹⁴ tj. slobodni novčani tok je negativan¹⁵ i trajnije je naravi bez mogućnosti pokrivanja drugim sredstvima.¹⁶ Temeljem ovog pokazatelja, trgovačko društvo može pravodobno reagirati na negativna kretanja u svojem poslovanju. Ipak, ako društvo ima takvih problema s likvidnošću¹⁷ usred čega se ostvario razlog za otvaranje predstečajnog postupka, dužnik može inicirati otvaranje predstečajnog postupka i izraditi plana restrukturiranja tek ako postoji prijeteca nesposobnost za plaćanje kao predstečajni razlog (čl. 4. SZ). Prijeteća nesposobnost za plaćanje postoji ako dužnik učini vjerojatnim da svoje postojeće obveze neće moći ispuniti po dospelju (čl. 4. st. 1. reč. 2. SZ). Smatrat će se da postoji prijeteca nesposobnost za plaćanje ako u trenutku podnošenja prijedloga nisu nastale okolnosti zbog kojih se smatra da je dužnik postao trajnije nesposoban za plaćanje i ako: dužnik u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje koji vodi Financijska agencija ima jednu ili više evidentiranih neizvršenih osnova za plaćanje koje je trebalo, na temelju valjanih osnova za plaćanje, bez daljnjeg pristanka dužnika naplatiti s bilo kojeg od

¹⁰Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132, SL L 172, 26.6.2019.

¹¹Potter J. Patrick, Park Jihyun, Slim Dania., The European Union Restructuring Directive, dostupno na: <https://www.pillsburylaw.com/en/news-and-insights/european-union-restructuring-directive.html> (posjećeno 27. srpnja 2024.).

¹²Razmatrajući razlog, Direktiva, br. 1.

¹³Kordiš Hrvoj., Prikaz EU-ove Direktive o restrukturiranju i nesolventnosti, Pravo i porezi, 2019, br. 10, str. 83.

¹⁴López Lubián Francisco J., The Executive Guide to Corporate Restructuring, Palgrave Macmillan, London, 2014., str. 6.

¹⁵Mičin Marina, Perčević Hrvoje, Utvrđivanje odnosa između uspješnosti poslovanja i slobodnog novčanog toka, Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, 2016, posebno izdanje, str. 234.

¹⁶López Lubián, op. cit. u bilj. 15., str. 6.

¹⁷Hayes Adam, Understanding Liquidity and How to Measure It, dostupno na: <https://www.investopedia.com/terms/l/liquidity.asp#toc-understanding-liquidity> (posjećeno 27. srpnja 2024.).

njegovih računa ili duže od 30 dana kasni s isplatom plaće koja radniku pripada prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu odnosno prema drugom aktu kojim se uređuju obveze poslodavca prema radniku ili u roku od 30 dana ne uplati doprinose i poreze prema plaći računajući od dana kada je radniku bio dužan isplatiti plaću (čl. 4. st. 2. al. 1.-3. SZ).

Jednom kada je ostvaren predstečajni razlog, dužnik iz čl. 3. SZ-a može prijedlogom pokrenuti predstečajni postupak. Za razliku od stečajnog postupka, predstečajni dužnik zadržava kontrolu te nastavlja samostalno vodi svoje poslovanje kroz cijelo vrijeme trajanje predstečajnoga postupka, te može samostalno pregovarati s vjerovnicima o donošenju plana restrukturiranja. Ipak, od dana podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka do donošenja rješenja o otvaranju predstečajnog postupka dužnik može obavljati samo plaćanja nužna za redovno poslovanje (čl. 29. st. 1. SZ). Od dana otvaranja predstečajnoga postupka do njegova završetka dužnik može obavljati samo plaćanja nužna za redovno poslovanje i ispunjavati obveze iz tzv. novog zaduženja koje je preuzeo u skladu s člankom 62. stavcima 1.-5. SZ-a.

Jednom kada je predstečajni postupak otvoren, središnja tema o kojoj se raspravlja jest plana restrukturiranja kojim dužnik nastoji spasiti svoje poslovanje. U ovom radu prikazat ćemo bitne elemente plana restrukturiranja, stavljajući poseban naglasak na promjene koje je donijela Novela SZ-a iz 2022. tj. kako su se promjene u zakonodavnom okviru odrazile na sadržaj i postupak donošenja plana restrukturiranja. U vezi s time, biti će prikazan položaj vjerovnika na koje predstečajni postupak utječe kao i položaj onih na koje ovaj postupak utječe budući da oba tipa vjerovnika moraju biti navedena u planu restrukturiranja. Zatim će se prikazati cjelokupni sadržaj plana restrukturiranja i način na koji se vjerovnici razvrstavaju u skupine po kojima se glasa. Konačno bit će izloženo ročište na kojem se raspravlja i glasa o planu restrukturiranja, pravila o prihvatu plana restrukturiranja te pravila o sudskoj potvrdi odnosno uskrati potvrde plana restauriranja.

2. PRAVNI POLOŽAJ VJEROVNIKA NA KOJE PREDSTEČAJNI POSTUPAK UTJEČE

Predstečajni postupak provodi se radi uređivanja pravnog položaja dužnika i njegova odnosa prema vjerovnicima, sprečavanja nesposobnosti plaćanja i održavanja njegove djelatnosti (čl. 2. st. 1. SZ). U tom kontekstu, valja razmotriti odredbe SZ-a o predstečajnom postupku kojima

je propisan postupak utvrđivanja tražbina vjerovnika, tko se smatra vjerovnikom te pravne posljedice otvaranja predstečajnog postupka.¹⁸

Vjerovnici dužnika u predstečajnom postupku su osobni vjerovnici dužnika koji u vrijeme otvaranja predstečajnoga postupka imaju imovinskopravnu tražbinu prema dužniku (čl. 35. st. 1. SZ). Osobnim vjerovnikom smatra se svaki vjerovnikom čija tražbina proizlazi iz njegova osobnog građanskopravnog odnosa s dužnikom, neovisno radi li se o novčanoj i nenovčanoj tražbini. Također, osobnim vjerovnikom se smatra i onaj vjerovnik koji je stupio u položaj istog usred promjene subjekta u građanskopravnom odnosu kao što je to u slučaju cesije, asignacije ili jamstva sukladno ZOO-u. Dodatno, osobnim vjerovnikom predstečajnog dužnika smatrat će se i solidarni dužnik koji je ispunio obavezu vjerovniku.¹⁹

Pravne posljedice otvaranja predstečajnog postupka nastupaju u trenutku kada je rješenje o otvaranju predstečajnog postupka objavljeno na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u odnosu na sve tražbine vjerovnika nastale do otvaranja postupka (čl. 55. st. 1. i 3. SZ). U vezi s time, irelevantno je dospijeva li tražbina nakon otvaranja predstečajnog postupka, jedino je bitno da je ona nastala do otvaranja predstečajnog postupka. Tražbina se ne smatra nastalom ako je ona u trenutku otvaranja predstečajnog postupka još uvijek uvjetna. Takav vjerovnik ne sudjeluju u predstečajnom postupku, niti pravne posljedice otvaranja ovog postupka ne utječu na njega.²⁰

Nadalje, za vjerovnike čije su tražbine nastale relevantna je činjenica kada je navedeno rješenje objavljeno, što uključuje, datum, ali i vrijeme objave na e-Oglasnoj ploči sudova.²¹ Dakle, ako je imovinskopravna tražbina nastala za vrijeme trajanja postupka, tj. nakon objave rješenja o otvaranju predstečajnog postupka, takav vjerovnik ne sudjeluju u predstečajnom postupku te može slobodno ostvarivati svoje pravo na namirenje izvan postupka. Suprotno tome, vjerovnik na čiju tražbinu otvaranje predstečajni postupak utječe može svoju tražbinu ostvariti samo u postupku. Dakle, iz ovog proizlazi da su svi dužnikovi vjerovnici otvaranjem predstečajnog

¹⁸*Gliha, Dino*, Status neprijavljenih tražbina u postupku sklapanja predstečajne nagodbe – zaštita prava vjerovnika u postupku, u knjizi: Godišnjak 23 - 2016, Aktualnosti hrvatskog zakonodavstva i pravne praske, Organizator, Zagreb, 2016., str. 684

¹⁹*Šimić Željko*, Vjerovnici u predstečajnom postupku (utvrđivanje i osporavanje tražbina), str. 2-3, dostupno na: https://www.notarius.hr/Appendix/KNJIGE_HR/KG201TSD202105HM321670271V1P6_293990_1.pdf (posjećeno 27. srpnja 2024.)

²⁰Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-1129/2024-2 od 11. ožujka 2024., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2024PzB1129A2?HighlightQuery=%22plan+restrukturiranja%22> (posjećeno 2. srpnja 2024.)

²¹*Čuveljak Jelena*, Komentar Stečajnog zakona, Narodne novine, Zagreb, 2018., str. 170.

postupka *ex lege* sudionici predstečajnog postupka.²² Dodatno tome, potvrđeni plana restrukturiranja djeluje prema svim njegovim sudionicima (čl. 62. st. 1. reč. 1. SZ), neovisno radi li se o vjerovnicima čije su tražbine utvrđene u predstečajnom postupku, ili o tražbinama koje su osporene pa naknadno utvrđene u parničnom postupku kao i vjerovnicima koji uopće nisu sudjelovali u predstečajnom postupku, a učinci otvaranja postupka djeluju na njih.²³

Dakle, svi dužnikovi vjerovnici koji imaju imovinskopравnu tražbinu *ex lege* postaju sudionici predstečajnog postupka te su pozvani da ostvaruju svoje tražbine u ovom postupku. Dodatno tome, pravni učinci potvrđenog plana restrukturiranja djeluju na vjerovnike neovisno o sudjelovanju postupku, ali pitanje na koji način. Upravo iz tog razloga, potrebno je detaljnije raspraviti položaj vjerovnika u planu restrukturiranja te na koji način vjerovnici mogu ostvariti svoje pravo glasa o donošenju plana čime će utjecati na uvjete i način namirenja svojih tražbina. U okviru toga, najprije je potrebno raspraviti značaj popisa imovine i obaveza koji prilaže predstečajni dužnik te prijavu tražbine od strane vjerovnika po stupanju Novele SZ-a iz 2022.

2.1. Popis imovine i obaveza

Tražbine osobnih vjerovnika moraju biti iskazane u popisu imovine i obaveza. Naime, predstečajni dužnik ima obvezu prilikom pokretanja predstečajnog postupka podnijeti uz prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka i popis imovine i obaveza, čiji je on sastavni element (čl. 16. st. 1.-2. SZ). Radi boljeg razumijevanja, potrebno je raspraviti sadržaj ovog popisa fokusirajući se na obveze predstečajnog dužnika. Stoga, valja raspraviti koje su obveze obuhvaćene popisom i koja su ovlaštenja suda po podnošenju popisa, prije nego će se raspraviti od kakvog je značaja bila Novela SZ-a iz 2022. za prijavu tražbina.

Predstečajni dužnik treba na strani obaveza u popisu sukladno Pravilniku o sadržaju i obliku obrazaca na kojima se podnose podaci u predstečajnom i stečajnom postupku (u daljnjem tekstu Pravilnik o obrascima)²⁴ jasn iskazati sve podatke o svojim tražbinama i drugim obavezama. To uključuje navođenje osobnih podataka o vjerovnicima i detalje njihove tražbine, kao što su datum dospijeca i pripadajuća kamatna stopa. Ako se radi o razlučnim i izlučnim pravima, dužan je navesti podatke o tim pravima te naznačiti pravnu osnovu. U obavezama treba iznijeti

²²Gliha, op. cit. u bilj. 23, str. 685.

²³Šimić Željko, Omazić Ivica, Predstečajni postupak – Priručnik za polaznike, str. 45 dostupno na: <https://www.pak.hr/cke/obrazovni%20materijali/predstečajnipostupak.docx> (posjećeno 27. srpnja 2024.).

²⁴Pravilnik o sadržaju i obliku obrazaca na kojima se podnose podnesci u predstečajnom i stečajnom postupku, „Narodne novine“, br. 71/15, 104/17, 39/24.

sve svoje obaveze unesene u poslovne knjige, druge novčane i nenovčane obveze, različna i izlučna prava, te tražbine koje proizlaze iz radnog odnosa za zaposlene i prijašnje radnike.

Također, potrebno je navesti i sve postupke pred sudovima ili javnopravnim tijelima u kojima je dužnik stranka i visinu ili opis tražbina koja je predmet postupka. Prilikom navođenja treba jasno naznačiti naziv suda/javnopravnog tijela, vrsta postupka, poslovni broj predmeta, podaci o strankama u postupku te vrijednost predmeta spora (vidjeti obrazac Prijedlog dužnika za otvaranje predstečajnog postupka – prilog br. 1 Pravilnika o obrascima). Ovo uključuje i kaznene, prekršajne i upravne postupke koje se vode protiv dužnika u kojima u kojima je postavljen imovinskopravni zahtjev.²⁵ Tražbinu o kojoj se vodi spor dužnik nije dužan iskazati pod svojim obavezama budući da ju nije bio dužan evidentirati u svojim poslovnim knjigama sukladno Zakonu o računovodstvu,²⁶ ali ju je dužan navesti pod predmetima u kojima je stranka u postupku. Važno je naglasiti da sud nije ovlašten odbaciti prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka samo iz razloga što dužnik nije navedene postupke posebno naveo u popisu imovine i obaveza, već je samo priložio posebnu ispravu kojom dokazuje isto.²⁷

Prilikom sastavljanja popisa imovine i obaveza postoji dužnost dužnika da navede podatke o pravnoj i činjeničnoj osnovi tražbine i da potkrijepi navedeno dokazima i ispravama koje potvrđuju točnost i potpunost podataka te da ništa od obaveza nije zatajeno (čl. 17. st. 1.-2. SZ). U slučaju da neistinito ili nepotpuno sastavi popis imovine i obaveza, izlaže se kaznenom progonu za počinjenje kaznenog djela davanja lažnog iskaza (čl. 17. st. 3. SZ).

Popis imovine i obaveza dio je prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka (čl. 16. st. 1.-3. SZ), te je sud ovlašten ispitujući je li prijedlog potpun, ispitati i urednost svakog podneska priloženog prijedlogu. Stoga, ako prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka nije potpun, sud će u roku od osam dana od dana podnošenja prijedloga naložiti predstečajnom dužniku da prijedlog dopuni u skladu s danom uputom u roku od osam dana. Sud uputu daje u obliku zaključka (čl. 31. st. 2. reč. 1. SZ).²⁸ Rok za dopunu prijedloga ne može se produžiti (čl. 31. st. 2. reč. 2. SZ). Nadalje, naglašeno je načelo strogog formalizma uslijed kojeg će sud odbaciti svaki prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka u kojem prijedlog te popis imovine i

²⁵Šimić/Omazić, op. cit. u blj. 23, str. 19.

²⁶Zakon o računovodstvu, "Narodne novine" br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22, 82/23.

²⁷Šimić Željko Predstečajni postupak – Druga novela Stečajnog zakona, str. 24-29, dostupno na: <https://www.pak.hr/wp-content/uploads/2022/04/Predstečajni-postupak.pdf> (posjećeno 27. srpnja 2024.).

²⁸Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-1964/2023-2 od 23. svibnja 2023. dostupno na: <https://sudskaprakska.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80e54078> (posjećeno 27. srpnja 2024.).

obaveza nije dopunjen u skladu s danom uputom neovisno o tome što je dužnik prije isteka roka ponovno podnio prijedlog.²⁹

Ako prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka ne ispunjava uvjete iz članka 32. SZ-a, uključujući i slučaj kada predstečajni dužnik u popisu imovine i obaveza nije naveo postupak pred sudom ili drugim javnopravnim tijelom u kojem je stranaka iako je znao ili morao znati za njegovo postojanje, takav prijedlog je sud dužan odbaciti u roku od osam dana od dana podnošenja prijedloga (čl. 31. st. 1. i čl. 32. toč. 4. SZ). U literaturi se smatra da je sud ovlašten odbaciti prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka i ako on naknadno sazna za postojanje postupka kojeg predstečajni dužnik nije naznačio u popisu imovine i obaveza, dakle i nakon što je pravomoćnim rješenjem otvoren predstečajni postupak, ako su u vrijeme odlučivanja o prijedlogu za otvaranje postupka postojali razlozi za odbacivanje.³⁰

Prije Novele SZ-a iz 2022. godine vrijedilo je pravilo prema kojem, ako vjerovnik nije podnio prijavu tražbine, a tražbina je bila navedena u prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka, tražbina navedena u prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka smatrala se prijavljenom tražbinom (čl. 39. SZ). No, ta je predmnjeva spomenutom Novelom izbrisana iz članka 39. SZ-a, pa slijedi da su sada svi vjerovnici dužni prijaviti svoju tražbinu u predstečajni postupak, neovisno o tome što su tražbine navedene u prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka.³¹ Sukladno tome, Novela SZ-a iz 2022 uvela je znatne izmjene koje su rezultirale da se po novom zakonskom rješenju u obzir uzimaju samo one tražbine za koje su vjerovnici podnijeli prijavu tražbine FINI na propisanom obrascu te su samo te tražbine predmetom ispitivanja na ročištu radi ispitivanja tražbina te mogu kao takve biti navedene u rješenju o utvrđenim i osporenim tražbinama. Suprotno tome, tražbine koje su navedene samo u prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka, a nisu prijavljene od strane vjerovnika, ne uzimaju se u obzir.³²

U svakom slučaju predstečajni dužnik je dužan prilikom pokretanja postupka priložiti popis imovine i obaveza, Tim se popisom, između ostalog, omogućava vjerovnicima uvid u dužnikovo imovinsko stanje, a time i procjena hoće li eventualno restrukturiranje dužnika biti moguće. Sljedeće poglavlje će se detaljnije baviti prijavom tražbina vjerovnika, činjenicom

²⁹Ibid.

³⁰Šimić, op. cit. u bilj. 19, str. 4-5

³¹Čuveljak Jelena., Što je nova u Stečajnom zakonu, Pravo i porezi, 2022., br. 4., str. 6.

³²Trgovački sud u Zagrebu, St-1929/23-19 od 24. siječnja 2024., dostupno na: [file:///C:/Users/Valentina/Downloads/Rje%C5%A1enje%20-%20utvr%C4%91ene%20i%20osporene%20tra%C5%BEbine%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Valentina/Downloads/Rje%C5%A1enje%20-%20utvr%C4%91ene%20i%20osporene%20tra%C5%BEbine%20(1).pdf) (posjećeno 28. srpnja 2024.).

koja je od ključne važnosti za sudjelovanje vjerovnika u predstečajnom postupku kojim ostvaruju pravo na namirenje svoje tražbine.

2.2. Prijava tražbine vjerovnika

Prijava tražbine vjerovnika značajna je činjenica u predstečajnom postupku koja određuje daljnji položaj samog vjerovnika u postupku. Između ostalog, na temelju tablice prijavljenih tražbina FINA-e, ispituju se tražbine.³³ Svaki vjerovnik ovlašten je prijaviti svoju tražbinu nadležnoj jedinici FINA-e na propisanom obrascu u roku od 21 dana od dana dostave rješenja na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova (čl. 34. st. 1. al. 2. SZ).³⁴ Koja je jedinica FINA-e nadležna, uređeno je Pravilnikom o popisu jedinica Financijske agencije i područja njihove nadležnosti u predstečajnom postupku (u daljnjem tekstu: Pravilnik o popisu jedinica FINA).³⁵

Prijavu tražbine vjerovnika regulira članak 36. stavci 1.-6. SZ-a. Prijava tražbine se podnosi na propisanom obrascu te je u njoj, pored podataka važnim za identifikaciju vjerovnika i dužnika, vjerovnik dužan navesti podatke o svojoj tražbini, između ostaloga, to uključuje navođenje pravne osnove vjerovničke tražbine. Pravna osnova može biti ugovor, odluka suda ili drugog tijela. Ako je u tijeku postupak o tražbini, treba navesti i oznaku spisa i naznaku suda kod kojeg se postupak vodi. Zatim, treba navesti iznos dospjele tražbine, glavnice i kamate. Ako tražbina dopijeva nakon otvaranja predstečajnog postupka, jasno treba naznačiti iznos tražbine koji tada dopijeva. Također, treba podastrijeti dokaz o postojanju tražbine koji se može sastojati od računa ili izvotka iz poslovnih knjiga. Ako o svojoj tražbini posjeduje ovršnu ispravu, vjerovnik je dužan jasno naznačiti za koji iznos tražbine posjeduje ovršnu ispravu te jasno naznačiti o kojoj je ovršnoj ispravi riječ (vidjeti obrazac Prijava tražbine vjerovnika u predstečajni postupak– prilog br. 3 Pravilnika o obrascima). Uz prijavu tražbine treba priložiti ispravu kojom dokazuje svoju tražbinu.³⁶ Ako je prijava uredno podnesena u propisanom roku, FINA će u tablici prijavljenih tražbina jasno naznačiti je li vjerovnik podnio prijavu (vidjeti obrazac Tablica prijavljenih tražbina u predstečajnom postupku– prilog br. 7 Pravilnika o obrascima).

Ako vjerovnik ne prijavi svoju tražbinu u predstečajni postupak, on u postupku neće moći sudjelovati niti utjecati na sadržaj plana restrukturiranja i njegovo izglasavanje. No, to ipak ne

³³Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž 2587/2019-3 od 25. travnja 2019., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2019PzB2587A3> (posjećeno 27. srpnja 2024.).

³⁴Šimić/Omazić, op. cit. u bilj. 31, str. 26

³⁵Pravilnik o popisu jedinica Financijske agencije i područja njihove nadležnosti u predstečajnom postupku, "Narodne novine" br. 106/15, 54/22.

³⁶Šimić, op. cit. u bilj. 27, str. 39.

znači da njegova tražbina time prestaje. Naime, prema novoj izričitoj zakonskoj odredbi, tražbina vjerovnika koji svoju tražbinu nije prijavio u predstečajni postupak, premda je uredno bio obaviješten o njegovu otvaranju, može se namiriti, no samo na način, u rokovima i pod uvjetima koje predviđa plan restrukturiranja za tražbine skupine vjerovnika kojoj bi dotični vjerovnik pripadao da je prijavio tražbinu (čl. 62. st. 1. reč. 2. SZ).

Tražbine koje su navedene samo u popisu imovine i obveza dužnika priloženom prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka, a nisu prijavljene od strane vjerovnika, prema novom zakonskom rješenju više se ne uzimaju se u obzir. Ove se tražbine više ne osporavaju od strane vjerovnika, niti se o njima očituju povjerenik i dužnik budući da nisu niti prijavljene, te neće niti biti predmetom ispitivanja na ročištu radi ispitivanja tražbina.³⁷ Također, ono što je ključno, ove tražbine neće biti navedene niti u rješenju o utvrđenim i osporenim tražbinama temeljem kojeg dužnik vrši konačni raspored vjerovnika po skupinama u planu restrukturiranja.

Naglasimo da će se tražbina vjerovnika koji je prijavio tražbinu smatrati utvrđenom, ako ju nije osporio dužnik, povjerenik ili netko od vjerovnika (čl. 47. SZ). Ako je dužnik osporio tražbinu, sud će vjerovnika osporene tražbine uputiti na parnicu protiv dužnika radi utvrđivanja osporene tražbine (čl. 48. st. 1. SZ). Ako je povjerenik osporio tražbinu koju je priznao dužnik, sud će također vjerovnika osporene tražbine uputiti na parnicu protiv dužnika radi utvrđivanja te osporene tražbine, no u tom slučaju će povjerenik u takvom postupku nastupiti u ime i za račun te na trošak dužnika (čl. 48. st. 2. reč. 1.-2. SZ). Ako je neki drugi vjerovnik osporio tražbinu koju su priznali dužnik i povjerenik, sud će osporavatelja uputiti na parnicu radi utvrđivanja osporene tražbine, pri čemu osporavatelj u takvom postupku nastupa u ime i za račun dužnika, ali na svoj trošak (čl. 48. st. 3. reč. 1.-2. SZ). Isto tako, sud će na parnicu uputiti osporavatelja da dokaže osnovanost svoga osporavanja, ako vjerovnik za osporenu tražbinu ima ovršnu ispravu (čl. 48. st. 5. SZ). Naime, sud u predstečajnom postupku nije ovlašten ocjenjivati osnovanost prijavljene tražbine, ako su tražbinu osporili ovlašteni osporavatelji.³⁸ Spomenimo da se na ročištu za ispitivanje tražbina izjavljeno osporavanje ipak može otkloniti (čl. 46. st. 5. SZ).

Na ročištu radi ispitivanja tražbina sud sastavlja tablicu ispitanih tražbina u koju će za svaku pojedinu tražbinu unijeti u kojem je iznosu utvrđena ili osporena, uz obaveznu naznaku razloga

³⁷Trgovački sud u Zagrebu, St-1929/23-19 od 24. siječnja 2024., dostupno na: [file:///C:/Users/Valentina/Downloads/Rje%C5%A1enje%20-%20utvr%C4%91ene%20i%20osporene%20tra%C5%BEbine%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Valentina/Downloads/Rje%C5%A1enje%20-%20utvr%C4%91ene%20i%20osporene%20tra%C5%BEbine%20(1).pdf) (posjećeno 28. srpnja 2024.).

³⁸Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž 4696/2019-2 od 26. srpnja 2019., dostupno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/SE500B4696S2019P2D20190726> (posjećeno 28. srpnja 2024.).

osporavanja (čl. 49. st. 1.-2. SZ).³⁹ Temeljem ove tablice sud donosi rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama samo za one vjerovnike koji su prijavili svoje tražbine (čl. 50. st. 1. SZ). Rješenjem će također donijeti odluku o upućivanju na parnicu radi utvrđivanja tražbine, ako je tražbina bila osporena u predstečajnom postupku (čl. 50. st. 2. SZ).⁴⁰

Vjerovnici koji su prijavili svoje tražbine i čije su tražbine utvrđene razvrstat će se u skupine vjerovnika prema kojima se glasa o plana restrukturiranju (čl. 59. st. 1.-3. SZ). Za razliku od njih, tražbine vjerovnika koji nisu prijavili svoje tražbine nisu predmetom plana restrukturiranja, tj. za ove vjerovnike se neće planom odrediti načini i uvjeti namirenja njihovih tražbina, pa pravomoćno potvrđeni plan restrukturiranja za te vjerovnike neće ni moći imati funkciju ovršnog naslova. U slučaju spora između dužnika i vjerovnika koji nije prijavio svoju tražbinu u predstečajni postupak o postojanju te tražbine i njezinom namirenju, morat će se provesti kognicijski parnični postupak. Ako takav vjerovnik uspije u toj parnici, svoju tražbinu moći će namiriti, kao što je već rečeno, samo u rokovima i pod uvjetima koje predviđa plan restrukturiranja za tražbine skupine vjerovnika kojoj bi dotični vjerovnik pripadao da je prijavio tražbinu (čl. 62. st. 1. reč. 2. SZ).

Stečajni zakon propisuje da na određene kategorije tražbina predstečajni postupak ne utječe. No, neovisno o tome, u prijedlogu plana restrukturiranja potrebno je navesti kategorije tražbina na koje taj plan restrukturiranja sukladno zakonu ne utječe (čl. 27. toč. 15. SZ). Sljedeće poglavlje se upravo bavi vjerovnicima tih tražbina.

3. PRAVNI POLOŽAJ VJEROVNIKA NA KOJE PREDSTEČAJNI POSTUPAK NE UTJEČE

Pravne posljedice otvaranja predstečajnog postupka nastupaju u trenutku kada je rješenje o otvaranju predstečajnog postupka objavljeno na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova (čl. 65. st. 1. SZ). Međutim, postoje tražbine na koje predstečajni postupak ne utječe i one ne podliježu učincima otvaranja predstečajnog postupka.⁴¹ Takvi vjerovnici nisu dužni prijaviti svoje tražbine,⁴² i mogu ih slobodno namiriti izvan predstečajnog postupka.

³⁹Tako i *Šimić*, op cit. u bilj. 27.

⁴⁰Ibid.

⁴¹*Čuveljak*, op. cit. u bilj. 31. str. 7.

⁴²*Giunio Miljenko*, Prioritetne tražbine u postupku predstečajne nagodbe i prekid postupaka, Pravo u Gospodarstvu, 2013, br. 2, str. 571.

Unatoč tome, predstečajni dužnik je dužan u popisu imovine i obaveza navesti sve dijelove imovine i obaveza (čl. 17. st. 1. SZ), te također mora iznijeti u prijedlogu plana restrukturiranja analizu svih tražbina prema visini i vrsti uključujući tražbine radnika, izlučna i razlučna prava te naznačiti druge kategorije tražbina na koje plan restrukturiranja sukladno zakonu ne utječe (čl. 27. toč. 11. i 15. SZ).

Sukladno zakonu otvaranje predstečajnog postupka ne utječe na: tražbine sadašnjih i prijašnjih radnika dužnika iz radnoga odnosa u bruto iznosu, otpremnine do iznosa propisanoga zakona odnosno kolektivnim ugovorom i tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti; tražbine po osnovi namjerno počinjene nedopuštene radnje; novčane kazne izrečene za kazneno ili prekršajno djelo i troškove kaznenoga ili prekršajnoga postupka te tražbine za uzdržavanje koje proizlaze iz obiteljskog odnosa, roditeljstva, braka ili tazbinskog srodstva (čl. 66. st. 1. toč. 1.-4. SZ).

Dodatno tome, predstečajni postupak ne utječe i na pojedinačna i kolektivna prava radnika koja proizlaze iz domaćeg radnog prava i radnog prava Europske unije, kao što je pravo na kolektivno pregovaranje i industrijske akcije kao i pravo na obavješćivanje i savjetovanje u povezanosti s restrukturiranjem (čl. 6. toč. 1.-2. SZ). Ako su planom restrukturiranja predviđene mjere koje dovode do promjena u organizaciji rada ili ugovora o radu s radnicima, te mjere podliježu odobrenju radnika (čl. 66. st. 7. SZ). Pored navedenoga, predstečajni postupak ne utječe ni na kvalificirane financijske ugovore (čl. 66. st. 2. SZ).

Navedene kategorije tražbina ne mogu biti predmetom plana restrukturiranja. Vjerovnici takvih tražbina ne prijavljuju tražbine i ne glasaju o prihvaćanju plana restrukturiranja. Ipak, važno je da ove tražbine budu navedene u planu restrukturiranja jer mogu utjecati na dužnikovo poslovanje i izvršenje plana, stoga je važno da vjerovnici budu upoznati o njima.

Stečajni zakon sadrži posebna pravila o položaju vjerovnika s razlučnim i izlučnim pravima u prestečajnom postupku, i mogućem pravnom učinku tog postupka na ta prava, pa ćemo spomenuta pravila u nastavku detaljnije predstaviti.

3.1. Pravni položaj razlučnih vjerovnika

Razlučni vjerovnici su oni dužnikovi vjerovnici koji imaju pravo na odvojeno namirenje iz određenih stvari ili prava.⁴³ Prava koja se smatraju razlučnim pravima Stečajni zakon izričito

⁴³Čuveljak Jelena, Razlučni vjerovnici, Hrvatska pravna revija, 2004, br. 4, str. 90.

određuje u člancima koji se odnose na stečajni postupak (čl. 149.-153. SZ). Ista ta prava smatraju se razlučnim pravima i za potrebe predstečajnog postupka, jer predstečajni postupak u tom pogledu ne sadrži posebna pravila. Razlučna prava mogu se podijeliti u tri kategorije, a to su: razlučna prava ostvarena dobrovoljnim raspolaganjem dužnika, razlučna prava ostvarena prisilnim putem u postupcima ovrhe i osiguranja te razlučna prava nastala temeljem zakona.⁴⁴

Dužnik je dužan u popisu imovine i obaveza navesti i razlučna prava koja postoje na njegovoj imovini (čl. 17. st. 1. toč. 9. SZ). Važno je razjasniti da razlučnim vjerovnikom može biti i osobni vjerovnik koji posjeduje imovinskopravnu tražbinu koja je osigurana razlučnim pravom, ali to ne mora biti nužno. Razlučni vjerovnik može imati samo razlučno pravo, a da istovremeno nije osobni vjerovnik predstečajnog odnosno stečajnog dužnika.⁴⁵

Za razliku od vjerovnika, razlučni vjerovnik ne prijavljuju svoju tražbinu u predstečajni postupak, već samo obavještava o postojanju svojeg prava.⁴⁶ Razlučni vjerovnik je dužan nadležnu jedinicu FINE u roku od 21 dana od dostave plana restrukturiranja obavijestiti o svojem pravu, pravnoj osnovi razlučnog prava i dijelu imovine dužnika na koji se odnosi razlučno pravo, te dati izjavu odriče li se ili ne prava na odvojeno namirenje (čl. 38. st. 1. SZ). Također, u toj prijavi razlučni vjerovnik je dužan dati izjavu o pristanku ili uskraćenju pristanka odgode namirenje iz predmeta na koji se odnosi razlučno pravo (čl. 38. st. 3. SZ). O svojem razlučnom pravu on obavještava FINA-u putem obrasca za prijavu tražbine vjerovnika u predstečajnom postupku (čl. 38. st. 6. SZ).

U sudskoj praksi se smatra da izjavu o odricanju ili neodricanju prava na odvojeno namirenje razlučni vjerovnik ne može izmijeniti niti opozvati nakon proteka roka za obavijest svojeg prava iz članka 38. SZ-a.⁴⁷ Sukladno izričitoj odredbi zakona, izjavu o odgodi namirenja razlučni vjerovnik može opozvati najkasnije do početka ročišta za glasovanje o planu restrukturiranja, ako su planom restrukturiranja njihova prava smanjena ili je ostvarenje njihovog prava izmijenjeno nakon dane izjave (čl. 38. st. 3. i 5. SZ). Naime, prijedlog plana restrukturiranja može se izmijeniti do konačnog teksta o kojem će se glasovati, stoga je za zaštitu prava

⁴⁴Remenar Ivan, Razlučna prava u okviru stečajnog i predstečajnog postupka, str. 2 i sl., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/razlucno-pravo-u-okviru-stecajnog-i-predstecajnog-postupka?HighlightQuery=remenar> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

⁴⁵Bodul Dejan, Ružić Eva, Pravni položaj kreditnih institucija kao privilegiranih vjerovnika u predstečajnom i stečajnom postupku, Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku, vol. 17, 2023, br. 1-2, str. 74.

⁴⁶Čuveljak, op. cit. u bilj. 21, str. 172.

⁴⁷Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ 3572/2019-2 od 4. lipnja 2019., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2019PzB3572A2> (posjećeno 27. srpnja 2024.).

razlučnih vjerovnika bitno da mogu opozvati izjavu o odgodi namirenja, ako se planom restrukturiranja njihov položaj naknadno izmijenio.⁴⁸

Razlučna prava nisu predmet ispitivanja na ročištu radi ispitivanja tražbina, ali sud će sastaviti tablicu razlučnih prava ako prijedlog plana restrukturiranja zadire u njihova prava (čl. 49. st. 3. SZ).⁴⁹ Ako dužnik nije podnio plan restrukturiranja odmah s prijedlogom za otvaranje predstečajnog postupka već tek nakon ročišta radi ispitivanja tražbina, pri čemu on to mora učiniti najkasnije u roku od 21 dana od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama odnosno od dana dostave odluke drugostupanjskog suda o žalbi protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama, sud neće moći već na ispitnom ročištu sastaviti tablicu razlučnih prava. Stoga, sud će sastaviti navedenu tablicu tek nakon što predstečajni dužnik dostavi prijedlog plana restrukturiranja i nakon što razlučni vjerovnik dostavi navedene izjave o svojim pravima.⁵⁰

Propisano je da se planom restrukturiranja ne može zadirati u pravo razlučnih vjerovnika na namirenje iz predmeta na kojem postoji pravo odvojenog namirenja, ako tim planom nije izrijekom drukčije određeno (čl. 38. st. 4. reč. 1. SZ). ako je planom restrukturiranja drukčije određeno za razlučnog vjerovnika posebno će se navesti u kojem se dijelu njegova prava smanjuju, na koje se vrijeme odgađa namirenje i koje druge odredbe plana restrukturiranja djeluju prema njemu (čl. 38. st. 4. reč. 2. SZ).⁵¹ Stoga, kako bi plan restrukturiranja mogao djelovati prema razlučnom vjerovniku potrebno je da budu ispunjene zakonom određene pretpostavke navedene u nastavku.

Prvo, predmetom plana restrukturiranja može biti razlučno pravo razlučnog vjerovnika, ako se je on s time suglasio, tj. u obavijesti o postojanju svog prava je dao izjavu kojom se odriče od prava na odvojeno namirenje ili izjavu kojom pristaje na odgodu namirenja iz predmeta koji se odnosi njegovo razlučno pravo.⁵² Na ovaj način dotični razlučni vjerovnik dobrovoljno podržava plan.

No, plan restrukturiranja može zadirati u prava razlučnog vjerovnika i bez njegove suglasnosti ako on nije stavljen u lošiji položaj od onog u kojem bi bio da plana nema i da je otvoren stečajni

⁴⁸Čuveljak,, op. cit. u bilj. 21, str. 119.

⁴⁹Šimić, op. cit. u bilj. 27, str. 47-50.

⁵⁰Ibid.

⁵¹Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž 7460/2019 – 2 od 3. siječnja 2020., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/SE500B7460S2019P2D20200103> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

⁵² Ibid.

postupak (čl. 66. st. 4. SZ).⁵³ U tom će se slučaju, za različne vjerovnike u planu restrukturiranja izrijekom navesti u kojem se dijelu njihova prava smanjuju, na koje se vrijeme odgađa namirenje i koje druge odredbe plana restrukturiranja prema njima djeluju (čl. 38. st. 4. SZ). Ovime se nameće i logični zaključak da je takvim vjerovnicima potrebno priznati i pravo glasa o planu restrukturiranja. No, prema, prema mišljenjima Bodula i Ružić plan će se potvrditi jedino ako vjerovnici koji u skupini glasaju o planu restrukturiranja njime nisu stavljeni u lošiji položaj, te se time navedena formulacija ne odnosi na različne vjerovnike jer oni ne glasaju o planu restrukturiranja.⁵⁴ To je mišljenje vrlo upitno, jer različni vjerovnici moraju biti razvrstani u zasebnu skupinu, odvojeno od drugih kategorija vjerovnika, a svaka skupina vjerovnika s pravom glasa odvojeno glasuje o planu restrukturiranja (čl. 59. st. 1. SZ).

Prema mišljenju Šimića teško je zamisliti kako bi pravni položaj različitih vjerovnika mogao biti bolji s planom restrukturiranja koji zadire u njihova prava od položaja koji bi bio bez plana restrukturiranja. Slijedom toga, svaki plan restrukturiranja koji bi smanjivao ili ograničavao prava različitoga vjerovnika doveo bi do lošijeg pravnog položaja od onoga u kojemu bi različni vjerovnik bio da plana nema i da je otvoren stečajni postupak. Stečajnim postupkom prava različitih vjerovnika se ne smanjuju niti ograničavaju pa bi svako smanjenje njegovih prava planom restrukturiranja dovelo do njegovoga lošijeg položaja od položaja da je otvoren stečajni postupak.⁵⁵ No, čini se da ta teza ne stoji sasvim, jer otvaranjem stečajnog postupka ipak nastaju određena ograničenja za različne vjerovnike u pogledu prava unovčenja predmeta različitog prava kao i plaćanju troškova utvrđivanja i unovčenja predmeta različitog prava, koje Stečajni zakon detaljno regulira u člancima 247.-255. Navedena pravila ne postoje izvan stečajnog postupka.

Ako nisu ispunjene pretpostavke pod kojima različna prava mogu biti predmetom plana restrukturiranja, predstečajni postupak ne utječe na prava različitih vjerovnika. Različni vjerovnici mogu namiriti svoje tražbine odvojeno i prioritarno od drugih dužnikovih vjerovnika isključivo iz vrijednosti predmeta na kojem postoji različno pravo, a prema pravilima koja vrijede izvan predstečajnog postupka.⁵⁶

⁵³Bodul Dejan., Analiza Nacrta novele Stečajnog zakona iz 2022. – još jedne (reformske ili kozmetičke) izmjene?, str. 3 i sl., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/analiza-nacrta-novele-stecajnog-zakona-iz-2022-jos-jedne-reformske-ili-kozmeticke-izmjene> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

⁵⁴Bodul/Ružić, op. cit. u bilj. 45, str. 75.

⁵⁵Šimić, op. cit. u bilj. 27, str. 48.

⁵⁶Županijski sud u Splitu, Gž Ovr 147/2018-1 od 24. svibnja 2018., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/ZSRH2018StGzOvrB147A2> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

Na različne vjerovnike kao vjerovnike dužnika u predstečajnom postupku na odgovarajući se način primjenjuju odredba čl. 153. SZ-a (čl. 35. st. 3. SZ). Razlučni vjerovnici mogu biti vjerovnici predstečajnog dužnika kojima je on osobno odgovoran.⁵⁷ Osobna odgovornost mora proizlaziti iz prijašnje pravnog odnosa između predstečajnog dužnika i vjerovnika.⁵⁸ Nadalje, kao dodatni uvjet nameće se da razlučni vjerovnik ima pravo na namirenje kao osobni vjerovnik predstečajnog dužnika samo ako se odrekne odvojenog namirenja ili ako se ne uspiju odvojeno namiriti (čl. 153. SZ). U tom slučaju razlučni vjerovnik je dužan prijaviti svoju tražbinu u postupak i ta tražbina podliježe istim pravilima kao i za tražbine osobnih vjerovnika.⁵⁹

Ipak, ako se razlučni vjerovnik nije odrekao prava na odvojeno namirenje, on i dalje može svoju tražbinu prijaviti u predstečajni postupak budući da se smatra i njegovim osobnim vjerovnikom.⁶⁰ U vezi s time valja naglasiti da je u sudskoj praksi izraženo mišljenje kojim se dio prijavljene tražbine koja je osigurana razlučnim pravom ne može osporavati, niti će za taj dio tražbine doći do upućivanja u parnicu, ako se u razlučno pravo ne dira.⁶¹ Razlučni vjerovnik koji nije ujedno osobni vjerovnik predstečajnog dužnika također je njegov vjerovnik, no, on neće moći u predstečajni postupak prijaviti dio tražbine koji nije pokriven vrijednošću predmeta razlučnog prava te kao takav nije namiren.

Zaključno, položaj razlučnih vjerovnika u predstečajnom postupku vrlo je kompleksan te bi sud trebao posebnu pažnju posvetiti tom pitanju pri vođenju predstečajnog postupka. Načelno, otvaranje predstečajnog postupka ne utječe na razlučna prava, ali pod određenm pretpostavkama ipak postoji mogućnost da i ta prava plan restrukturiranja zahvati.

3.2. Pravni položaj izlučnih vjerovnika

Izlučni vjerovnici su vjerovnici koji na temelju svog stvarnog ili osobnog prava mogu dokazati da neki predmet ne pripada predstečajnom dužniku (čl. 147. st. 1. reč. 1. SZ). Njihova se prava temelje na pravu vlasništva na određenoj stvari ili pravu, odnosno činjenici da određena stvar ili pravo ne spada u imovinu dužnika.⁶² Kako bi ostvarili svoje pravo na izdvajanje predmeta,

⁵⁷Bodul/Ružić, op. cit. u bilj. 45, str. 70.

⁵⁸Ibid.

⁵⁹Šimić, op. cit. u bilj. 27, str. 49.

⁶⁰Županijski sud u Puli, Gž Ovr 384/2021-2 od 6. kolovoza 2021., dostupno na: (<https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/ZSRH2021PUGzOvrB384A2>) (posjećeno 29. srpnja 2024.).

⁶¹Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž 7460/2019 – 2 od 3. siječnja 2020., dostupno na: (<https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/SE500B7460S2019P2D20200103>) (posjećeno 29. srpnja 2024.).

⁶²Čuveljak Jelena, *Izlučni vjerovnici*, Pravo i porezi, 2004, br. 6, str. 29.

primjenjuju se pravila za ostvarivanje tih prava izvan stečajnog odnosno predstečajnog postupka (čl. 147. st. 1. reč. 2. SZ).

Predstečajni dužnik je, između ostalog, dužan u popisu imovine i obaveza navesti i izlučna prava (čl. 117. st. 1. toč. 10. SZ). U predstečajnom postupku izlučni vjerovnici ne prijavljuju svoje izlučno pravo, već samo obavještavaju o postojanju svojeg prava.⁶³ Dakle, oni su dužni nadležnu jedinicu FINE u roku od 21 dana od dana dostave plana restrukturiranja obavijestiti o svojim pravima, pravnoj osnovi i dijelu imovine dužnika koji se odnosi izlučno pravo (čl. 38. st. 2. SZ). Također, oni su dužni dati i izjavu o pristanku ili uskrati pristanka o odgodi izdvajanja predmeta koji se odnosi njihovo izlučno pravo radi provedbe plana restrukturiranja (čl. 38. st. 3. SZ). Ako je izlučni vjerovnik suglasan o odgodi izdvajanja, svoju izjavu može opozvati najkasnije do početka ročišta za glasovanje o planu restrukturiranja, ako je planom njegovo pravo smanjeno ili je ostvarenje izmijenjeno nakon dane izjave (čl. 38. st. 5. SZ).

Važno je naglasiti da izlučni vjerovnici mogu sudjelovati u planu restrukturiranja samo ako izričito i dobrovoljno pristanu na to (čl. 66. st. 5. SZ). Dakle, davanjem navedene izjave, pravni učinci potvrđenog plan restrukturiranja djeluje i na njega. Nasuprot tome, predstečajni postupak ne utječe na prava izlučnih vjerovnika ako nisu dobrovoljno i izričito pristali na sudjelovanje u planu restrukturiranja tj. nisu se odrekli prava na odgodu izdvajanja stvari na koje se odnosi njihovo izlučno pravo. Dakle, oni mogu samo dobrovoljno podržavati plan. Stoga, ako nema njihove suglasnosti predstečajni postupak ne utječe na njihova izlučna prava.. Ako dužnik usprkos tome ne bi želio izručiti predmet na kojem postoji izlučno pravo, dotični izlučni vjerovnik bio bi ovlašten podnijeti tužbu radi predaje stvari na kojoj postoji izlučno pravo.

Važno je da izlučna i razlučna budu jasno navedena u planu restrukturiranja kako bi se osiguralo da svi vjerovnici imaju potpuni uvid u financijsku odnosno imovinsku situaciju dužnika i kako bi mogli procijeniti u kojoj mjeri će to utjecati na mogućnost provedbe dotičnog predloženog plana restrukturiranja. Na izlučne vjerovnike predstečajni postupak ne djeluje te oni mogu svoja prava ostvarivati izvan predstečajnog postupka. Ipak, ako su ispunjeni zakonom propisani uvjeti, izlučni prava mogu biti predmetom plan restrukturiranja. Ova rasprava o razlučnim i izlučnim vjerovnicima, kao i svim drugim vjerovnicima čije su tražbine nastale prije otvaranja predstečajnog postupka ključna je za cjelovito razumijevanje plana restrukturiranja i pravila o njegovoj izradi uz poštivanje zakonskih pretpostavki i zaštite prava svih uključenih vjerovnika.

⁶³Pavić Ante, Pravni položaj izlučnih vjerovnika u predstečajnom i stečajnom postupku, Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku, vol.15, 2021, br. 3-4, str. 110.

Sljedeća poglavlja će se pobliže baviti samim planom, njegovim donošenjem i ulogom suda u tom procesu.

4. PLAN RESTRUKTURIRANJA

U središtu restrukturiranja u predstečajnom postupku nalazi se plan restrukturiranja kojim se između ostalog nastoji spriječiti nastanak prave nesposobnosti plaćanja dužnika te održati njegovu djelatnost (čl. 2. st. 1. SZ). Kako bi se on izradio od strane dužnika, prihvatio od strane vjerovnika te potvrdio od strane suda, sud treba osigurati da se predstečajni postupak provodi sukladno odredbama SZ-a, posredno primjenjujući pravila parničnog postupka pred trgovačkim sudom (čl. 10. SZ), dakle, maksimalno primjenjujući načelo zakonitosti. U vezi s time, njegove kontrolne ovlasti ovlašćuju ga i na nadzor stranačkih raspolaganja te je time dužan spriječiti svako ono raspolaganje koje je protivno prisilnim propisima i pravilima javnog morala (čl. 3. st. 3. Zakona o parničnom postupku – u daljnjem tekstu ZPP,⁶⁴ u vezi s čl. 10. SZ). U svom postupanju sud treba biti nepristran i nezavisan (čl. 71. ZPP u vezi s čl. 10. SZ).

Kako se radi o složenom postupku čije posljedice daleko sežu, od interesa je da sud potvrdi plan restrukturiranja kojim se dodatno jamči da je postupak proveden na zakonit način, štiteći prava vjerovnika te osiguravajući održivost plana. Time se, u konačnici, podiže povjerenje sudionika u ishod predstečajnog postupka.

Nadalje, po svojoj pravnoj prirodi, plan restrukturiranja može se okarakterizirati kao mješovito građanskopravni i procesno pravni sporazum koji u sebi sadrži elemente ugovora, nagodbe ali i sudske nagodbe.⁶⁵ Jednom potvrđeni plan ima pravni učinak prema svim njegovim sudionicima (čl. 62. st. 1. reč. 1. SZ). Odredbe glave VII. SZ-a o učincima potvrđenoga stečajnog plana i nadzoru nad njegovim ispunjenjem primjenjuju se na odgovarajući način na potvrđeni plan restrukturiranja (čl. 62. st. 4. SZ). Između ostalog to znači da na osnovi pravomoćnoga rješenja o potvrdi plana restrukturiranja vjerovnici čije su tražbine utvrđene i koje na ispitnom ročištu dužnik nije osporio mogu pokrenuti postupak ovrhe protiv dužnika, pri čemu je s neosporenom tražbinom izjednačena i ona čije je osporavanje otklonjeno (čl. 62. st.

⁶⁴Zakon o parničnom postupku, "Narodne novine", br. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23.

⁶⁵Garašić *Jasnica.*, Sudsko ispitivanje podobnosti stečajnog plana, Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci, vol. 25, 2004, br. 1, str. 295.

4. u vezi s čl. 343. st. 1. reč. 1.-2. SZ). Drugim riječima, pravomoćno potvrđeni plan restrukturiranja, predstavlja i ovršnu ispravu odnosno ovršni naslov.

Zaključno, restrukturiranje u predstečajnom postupku predstavlja složen proces koji zahtijeva pažljivo planiranje, pregovore i usklađenost za zakonskim odredbama. Ključnu ulogu u ovom procesu ima sud, koji osigurava zakonitost postupka i provedivost plana, dok je suradnja dužnika i vjerovnika neophodna za postizanje plana restrukturiranja. Na ovom tragu, valja naglasiti važnost sadržaja plana restrukturiranja, pa će u sljedećem poglavlju biti iznijet pregled zakonskih pravila koja se tiču tog pitanja.

4.1. Sadržaj plana restrukturiranja

Predstečajni dužnik predlaže vjerovnicima plan restrukturiranja propisanog sadržaja, o kojem se može pregovarati kako izvan sudskog postupka,⁶⁶ tako i u samom sudskom postupku. Planom dužnik treba što vjernije prikazati stanje svojeg poslovanja i sukladno tome predložiti odgovarajuće mjere koje će doprinijeti očuvanju i nastavku poslovnih aktivnosti. Kako bi postigao što prihvatljiviji plan, poželjna je što veća aktivnost vjerovnika u postupku pregovaranja, čime djeluju kao korektiv dužniku.

Uzimajući u obzir da se u pravilu glavna financijska mjera sastoji od restrukturiranja tražbina vjerovnika, procjena poslovanja i podržavanje predloženih mjera od strane vjerovnika ključni su za usvajanje i izvršenje plana. S tim u vezi, kako bi dužnik mogao što kvalitetnije pripremiti plan, zakonodavac je propisao obvezu izrade plana s točno propisanim sadržajem.

Stoga, prijedlog plan restrukturiranja mora sadržavati podatke o identitetu dužnika (čl. 27. toč. 1. SZ), kao i podatke o identitetu povjerenika, ako se prijedlog plana podnosi nakon otvaranja predstečajnog postupka (čl. 27. toč. 2. SZ). Također, prijedlog plana mora sadržati podatke o imovini i vrijednosti imovine dužnika u trenutku podnošenja plana restrukturiranja (čl. 27. toč. 3. SZ), zatim opis ekonomske situacije dužnika i položaja radnika te opis razloga i razmjer poteškoća dužnika (čl. 27. toč. 4. SZ). Uz to, prijedlog plana mora sadržavati činjenice i okolnosti iz kojih proizlazi postojanje prijetee nesposobnosti za plaćanje (čl. 27. toč. 5. SZ) te izračun manjka likvidnih sredstva na dan priloženih financijskih izvještaja (čl. 27. toč. 6. SZ).

⁶⁶Čuveljak Jelena, Predstečajna nagodba – nova pravila, stare navike, Pravo u gospodarstvu, vol. 56, 2017, br. 3, str. 429.

Manjak likvidnih sredstava postojat će ako kratkoročnom imovinom društva dužnik više ne može pokrivati svoje obveze.⁶⁷

Nadalje, prijedlog plana restrukturiranja mora sadržavati i mjere financijskog restrukturiranja, uz vremensku naznaku njihova trajanja i izračun njihovih učinaka na manjak likvidnih sredstava (čl. 27. toč. 7. SZ). Financijske mjere mogu uključivati različite mjere koje se sastoje od optimiranja financija, podizanja likvidnosti, uključivanje novih izvora financiranja te restrukturiranja dugova i kapitala.⁶⁸ Također, kao značajna mjera nameće se financijska mjera kapitalnog restrukturiranja kojim se, između ostalog, povećava temeljni kapital uplatom novih uloga čime se postiže uvećanje imovine društva. Ovom mjerom moguće je i povećati temeljni kapital pretvorbom tražbina u vlasnički udio. Iako ovime ne dolazi do povećanja imovine društva, ona je bitna iz dva razloga: dužnik može postići da se tražbine vjerovnika pretvore u temeljni kapital, čime se značajno podržava izvršenje plana i poslovanje dužnika te pored toga, ova mjera doprinosi pozitivnom restrukturiranju bilance. Nadalje, prema mišljenju Šimunca, da bi sud potvrdio plan restrukturiranja, skupština prethodno treba donijeti odluku o povećanju temeljnog kapitala.⁶⁹ Planom restrukturiranja mogu se predložiti i druge mjere predviđene Zakonom o trgovačkim društvima (u daljnjem tekstu: ZTD),⁷⁰ kao i druge mjere usmjerene na financijsko restrukturiranje kao što je prodaja *non-core* imovine tj. imovine koja nije u svrsi osnovnog poslovanja.⁷¹ Ako je dužnik predvidio financijsku mjeru koja se sastoji od novog financiranja u obliku zaduženja, takvu mjeru mora navesti u planu sukladno članku 62a. SZ-a (čl. 27. toč. 13. SZ).

Uz mjere financijskog restrukturiranja, u prijedlogu plana restrukturiranja je potrebno navesti i mjere operativnog restrukturiranja uz vremensku naznaku njihova trajanja i izračun njihovih učinaka na poslovanje, uz posebnu naznaku mogućih općih posljedica u pogledu zapošljavanja, kao što su moguća otpuštanja, rad na kraće vrijeme i slično (čl. 27. toč. 8. SZ). Operativne mjere mogu uključivati modernizaciju i prilagodbu opreme, informatizaciju i digitalizaciju, optimiranje troškova osoblja, materijalne troškove te troškove osiguranja, kao i drugo

⁶⁷Hayes, op. cit. u bilj. 17.

⁶⁸Brkanić Vlado, Restrukturiranje i predstečaj trgovačkog društva, Računovodstvo, revizije i financije, 2019., br. 11, str. 23.

⁶⁹Šimunec Nenad, Kapitalno restrukturiranje u predstečajnom postupku, Računovodstvo, revizija i financije, 2017 br. 27, str. 136-139.

⁷⁰Zakon o trgovačkim društvima, „Narodne novine“, br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11, 111/12, 125/11, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22, 114/22, 18/23, 130/23, 136/24.

⁷¹Altaras Penda Ivor, Trstenjak, Nikša, Restrukturiranje i sanacija poduzeća u uvjetima financijske krize, Zbornik Sveučilišta Libertas, vol. 3, 2018 br. 3, str. 176.

optimiranje operativnih troškova.⁷² Isto tako, ovaj tip restrukturiranja uključuju i reorganizaciju poslovnih jedinica, stvaranje profitnih centara te formiranje strateških poslovnih jedinica. Osnovni je cilj ovog restrukturiranja u što kraćem roku stvoriti novčani tijek, poboljšati profitabilnost, smanjiti troškove i povećati solventnost poslovanja čime se stvaraju uvjeti za povećanje konkurentnosti, smanjenje troškova i povećanje prihoda.⁷³

Pored mjera za oporavak poslovanja, dužnik mora u prijedlogu plana restrukturiranja iznijeti predviđeni plan poslovanja za razdoblje do kraja tekuće i za dvije sljedeće kalendarske godine, uz detaljno obrazloženje razloga za utvrđivanje svake pozicije ovog plana (čl. 27. toč. 9. SZ), kao i planiranu bilancu na zadnji dan razdoblja za koje je sastavljen plan poslovanja (čl. 27. toč. 10. SZ).

U središtu rasprave o restrukturiranju svakako su postojeće obveze dužnika. Stoga dužnik u prijedlogu plana restrukturiranja mora iznijeti analizu svih tražbina prema visini i vrsti, što uključuje tražbine radnika kao i onih prijašnjih, izlučna i razlučna prava, tražbine za koje se vodi postupak, neosigurane i druge tražbine (čl. 27. toč. 11. SZ). Nadalje, dužnik mora iznijeti ponudu vjerovnicima razvrstanim u skupine odgovarajućom primjenom pravila o razvrstavanju sudionika u stečajnom planom koja sadržava načine, rokove i uvjete namirenja tražbina (čl. 27. toč. 12. SZ). U prijedlogu plana restrukturiranja se moraju naznačiti i kategorije tražbina na koje plan restrukturiranja sukladno zakonu ne utječe (čl. 27. toč. 15. SZ). Konačno, u prijedlogu plana restrukturiranja dužnik mora iznijeti planirani iznos troškova restrukturiranja (čl. 27. toč. 14. SZ).

Implementacijom Direktive naglašen je tzv. test održivosti poslovanja. Stoga, predstečajni dužnik u prijedlogu plana restrukturiranja mora iznijeti i obrazloženje zašto plan restrukturiranja ima razumne izgleda za sprečavanje nesposobnosti dužnika za plaćanje i osiguranje održivosti poslovanja, uključujući pretpostavke za uspjeh plana (čl. 27. toč. 17. SZ). Zadovoljenje ovog kriterija znači da će predstečajni dužnik po zaključenju predstečajnog postupka i provedbi mjera predviđenih planom biti u mogućnosti ponovno normalno poslovati i ostvariti održivu profitabilnost. Time se nastoji izbjeći situacija u kojoj bi se nedugo nakon zaključenja predstečajnog postupka morao pokrenuti stečajni postupak nad dužnikom u kojem slijedi unovčenje cjelokupne imovine dužnika i u kojem vjerovnici mogu očekivati u pravilu namirenje svojih tražbina u manjem opsegu no što bi to bilo u predstečajnom postupku.. Ipak,

⁷²Brkanić, op. cit. u bilj. 68, str. 23.

⁷³Altaras Penda/Trstenjak, op. cit. u bilj. 71, str. 176-177.

u provedbi testa održivosti, važno je osigurati da nijedan vjerovnik ne bude u lošijem položaju u kojem bi bio da plana nema tj. postotak povrata tražbine u planu restrukturiranja veća je od bilo kojeg drugog alternativnog scenarija.⁷⁴

Važno je naglasiti i da je dužnik dužan u prijedlogu plana restrukturiranja navesti način obavještanja radnika i način obavljanja savjetovanja s njima (čl. 27. toč. 16. SZ).

Zaključno, iznimno je važno da dužnik sastavi kvalitetan i detaljan plan restrukturiranja, jer to predstavlja temelj uspješnog i pravednog restrukturiranja u predstečajnom postupku. Dobro postavljene i provedene mjere trebaju osigurati dugoročnu održivost poslovanja istodobno štiteći interese vjerovnika, čime se izbjegava rizik ponovnog financijskog sloma. Ipak, za razliku od Direktive koja restrukturiranje definira kao skup mjera usmjerenih na restrukturiranje poslovanja dužnika koje uključuju promjenu sastava, uvjeta ili strukture imovine i obveza dužnika ili bilo kojeg drugog dijela strukture kapitala dužnika poput prodaje imovine ili dijelova poslovanja i, ako je tako predviđeno nacionalnim pravom, prodaje poslovanja društva koje trajno posluje, kao i sve potrebne operativne promjene ili kombinaciju tih elemenata (čl. 2. st. 1. toč. 1. Direktive) odredbe Stečajnog zakona o sadržaju plana restrukturiranja fokusiraju se samo na financijske i operativne mjere restrukturiranja. Ako je društvo ušlo u proces restrukturiranja već prezaduženo, teško je da će restrukturiranje završiti s uspjehom. Stoga, ovo restrukturiranje će biti prekasno jer se ono trebalo provesti s početkom krize u trgovačkom društvu. Računati na milosrđe vjerovnika ili na „strateškog partnera“ je nešto što potvrđuje nesposobnost dužnika u vođenju svojeg poslovanja.⁷⁵ Pravodobno priznavanje činjenice da se društvo nalazi u financijskim poteškoćama od strane dužnika, važno je da se na vrijeme provedu odgovarajuće mjere za spas društva, što uključuje i korištenje instrumenta plana restrukturiranja kojim se postiže financijska sanacija društva. U vezi s ovim postupkom, od ključne je važnosti uloga suda u procjeni da li postoje odnosno očito ne postoje razumni izgledi da bi plan restrukturiranja mogao spriječiti nastanak nesposobnosti plaćanja ili osigurati održivost poslovanja dužnika, te je li pojedini vjerovnik, po prigovoru, stavljen u lošiji položaj od onog u kojem plana nema.

⁷⁴Linna, Tuula, Business Sustainability and Insolvency Proceedings – The EU Perspective, dostupno na: https://sustainability.hapres.com/htmls/JSR_1212_Detail.html (posjećeno 29. srpnja 2024.).

⁷⁵Brkanić, op. cit. u bilj. 68, str. 140.

Sljedeće poglavlje bit će posvećeno podnošenju plana restrukturiranja, gdje će se detaljno razmotriti postupci i uvjeti koji prethode ročištu o raspravljanju i glasovanju o planu restrukturiranja.

4.2. Podnošenje prijedloga plana restrukturiranja

Prijedlog plana restrukturiranja najvažniji je dio prijedloga za otvaranja predstečajnog postupka, te suštinski podnesak o kojem se vodi predstečajni postupak. Predstečajni dužnik jedini je ovlašten podnijeti plan restrukturiranja (čl. 26.a SZ), te ga je ovlašten podnijeti, ako to želi, već u trenutku podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka (čl. 26. st. 1.-2. SZ).

Kako je već spomenuto, sud ispitujući dopuštenost i potpunost prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka, ovlašten je ispitati i urednost prijedloga plana restrukturiranja. Tako je sud u svom rješenju Pž-8410/15-3 od 4. veljače 2016. odbacio prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka kao neuredan kojemu je priložen i prijedlog plana restrukturiranja koji nije sastavljen sukladno odredbama SZ-a. Ovo se odnosi i na slučaj kada dužnik planom nije poštovao pravila o razvrstavanju sudionika u stečajnom planu, o načinu i uvjetima namirenja tražbina kako je to propisano odredbom čl. 27. SZ-a u vezi s odredbom čl. 308. i čl. 312. SZ-a. U ovom slučaju ne radi se o neznatnim nedostacima prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka, već o bitnim elementima plana restrukturiranja.⁷⁶

Ako je prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka potpun i uredan (čl. 31. SZ), sud donesi rješenje o otvaranju predstečajnog postupka, tek ako ne postoje razlozi za odbačaj iz članka 32. SZ-a, uplaćen je predujam za troškove postupka,⁷⁷ te ne postoji razlog za odbijanje prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka radi neispunjenja pretpostavke za pokretanje predstečajnog postupka, tj. mora postojati predstečajni razlog (čl. 33. st. 4. SZ). Primjera radi, drugostupanjski je sud u rješenju Pž-3200/2023-2 od dana 4. listopada 2023. vratio predmet na ponovno suđenje radi utvrđenja postojanja predstečajnog razloga. U obrazloženju navodi da je sukladno čl. 4. SZ-a bitno da podnositelj prijedloga učini vjerojatnim da svoje obveze neće moći ispuniti po dospijeću. Pri tome ne smiju nastati okolnosti zbog kojih se smatra da je podnositelj postao trajnije nesposoban za plaćanje, tj. sukladno čl. 6. st. 2. SZ-a ne smije u

⁷⁶Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-8410/15-3 od 4. veljače 2016., dostupno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2015841B0A3> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

⁷⁷Šimić/Omazić, op. cit. u bilj. 23, str. 22.

Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje koji vodi FINA imati jednu ili više evidentiranih neizvršenih osnova za plaćanje u razdoblju dužem od 60 dana koje je trebalo, na temelju valjanih osnova za plaćanje, bez daljnjeg pristanka dužnika naplatiti s bilo kojeg od njegovih računa. U vezi s navedenim, u navedenom predmetu je ostvaren predstečajni razlog, a ne stečajni razlog, ako je u vrijeme podnošenja prijedloga račun dužnika bio u blokadi 59 dana, odnosno na dan podnošenja prijedloga 60 dana.⁷⁸

Ako su ostvareni uvjeti za otvaranje predstečajnog postupka, sud će objaviti rješenje o otvaranje predstečajnog postupka zajedno s prijedlogom plana restrukturiranja na mrežnoj stranici e-Oglasne ploče suda dana kada je navedeno rješenje doneseno (čl. 33. st. 1. i čl. 34. st. 4. SZ). Također, sud će odrediti da se činjenica otvaranja predstečajnog postupka upiše u registar u kojem je dužnik upisan i javne knjige, registre, upisnike i očevidnike u kojima je dužnik upisan kao nositelj prava te će dostaviti navedeno rješenje FINI (čl. 34. st. 3. i 5. SZ). Protiv rješenja o otvaranju predstečajnog postupka pravo na žalbu ima osoba ovlaštena za zastupanje dužnika po zakonu i dužnik pojedinac, a protiv rješenja o odbijanju prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka pravo na žalbu ima podnositelj prijedloga (čl. 33. st. 4. SZ).

Ako prijedlog plana restrukturiranja nije podnesen u trenutku pokretanja postupka, dužnik ga mora podnijeti najkasnije u roku od 21 dana od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama, odnosno od dana dostave odluke drugostupanjskog suda o žalbi protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama (čl. 26. st. 2. SZ). U suprotnom, sud će obustaviti postupak ako prijedlog plana nije uopće podnesen do tada u postupku.⁷⁹

Nadalje, prijedlog plana restrukturiranja koji je već podnesen, a koji ne obuhvaća sve utvrđene i osporene tražbine, treba biti ponovno podnesen sudu sa svim obuhvaćenim tražbinama najkasnije u roku od 21 dana od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama odnosno od dana dostave odluke drugostupanjskog suda o žalbi protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama (čl. 52. st. 1. reč. 1. SZ). U tom slučaju potrebno je dopuniti prijedlog plana restrukturiranja s konačnim podacima o svim utvrđenim i osporenim tražbinama, svrstati vjerovnike u odgovarajuće skupine i odrediti način, rokove i uvjete namirenja vjerovnika. Također, planom trebaju biti obuhvaćeni i vjerovnici osporenih tražbinama upućeni u parnicu kojima se moraju dati jednaki uvjeti namirenja tražbina kao i

⁷⁸Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, 94 Pž-3200/2023-2 od dana 4. listopada 2023., dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80eb153a> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

⁷⁹Trgovački sud u Zagrebu St-280/2022-31 od dana 9. siječnja 2024., dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80ed8faa> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

vjerovnicima utvrđenih tražbina.⁸⁰ U slučaju da već podneseni plan ne bude ponovno podnesen u navedenom roku, sud će obustaviti postupak. Tako je učinio i prvostupanjski sud u rješenju PŽ-914/2023-2 od dana 8. ožujka 2023. navodeći da je rok od 21 dana za podnošenje plana počeo teći od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama, te da je dužnik u tom roku propustio podnijeti plan zbog čega je sud pozivajući se na čl. 52. st. 3. SZ-a obustavio postupak. Dužnik je u žalbi između ostalog naveo da mu je punomoćnica naprasno otkazala punomoć, pa se stoga nije uspio snaći u nekoliko dana prije proteka roka zbog kompleksnosti predstečajnog postupka i neznanja. Također, naveo je da mu je povrijeđeno pravo na pravično suđenje i pravo na pristup sudu jer je bio objektivno onemogućen poduzeti radnje u postupku zbog vanjskih okolnosti, te je u prilog tome priložio sudsku praksu. Drugostupanjski je sud potvrdio rješenje prvostupanjskog suda te dodatno naveo da se priložena sudska praksa na koju se dužnik pozvao odnosi na okolnosti u kojima obustavi postupka nije doprinio dužnik, za razliku od ovog slučaja, kada je to obustave postupka došlo zbog toga što je dužnik propustio dostaviti sudu plan kojim su obuhvaćene sve tražbine. Stoga, u postupku nije povrijeđeno pravo na pristup sudu niti mu je onemogućeno pravično suđenje.⁸¹

Spomenimo i situaciju kada je plan restrukturiranja podnjet prije donošenja rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama. U tom slučaju će sud sukladno člankom 52. stavkom 2. SZ-a u roku od tri dana od dana primitka plana restrukturiranja, taj plan objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.

Naglasimo da je nakon Novele SZ-a iz 2022. godine jedino predstečajni dužnik ovlašten predložiti plan restrukturiranja, bilo na početku predstečajnog postupka ili kasnije u postupku. Također, on je dužan je razvrstati vjerovnike u odgovarajuće skupine po kojima se glasa, odgovarajućom primjenom pravila o razvrstavanju sudionika u stečajnom planu (čl. 27. toč. 12. SZ). Ako u trenutku podnošenja plana restrukturiranja nije poznato tko su vjerovnici dužnika i sudionici plana, dužnik mora naknadno dopuniti plan u skladu s rješenjem o utvrđenim i osporenim tražbinama vjerovnika. S obzirom na to da se vjerovnici svrstavaju u skupine u planu restrukturiranja sukladno njihovim pravima, sljedeće će se poglavlje upravo detaljnije baviti ovom temom.

⁸⁰ Čuveljak, op. cit. u bilj. 21, str. 145.

⁸¹ Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-914/2023-2 od dana 8. ožujka 2023., dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80e12d9c> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

4.3. Razvrstavanje vjerovnika u planu restrukturiranja

Pravo razvrstavanja vjerovnika u skupine u predstečajnom postupku isključivo ima predstečajni dužnik koji je pokrenuo postupak i predložio prijedlog plana restrukturiranja. Njegova je dužnost u prijedlogu plana staviti ponudu vjerovnicima u koje će skupine oni biti razvrstani te odrediti njihova prava u svakoj skupini, tj. odrediti načine, rokove i uvjete namirenja njihovih tražbina. Prilikom razvrstavanja vjerovnike u skupine dužnik se treba voditi pravilima o razvrstavanju sudionika u stečajnom planu (čl. 27. toč. 12. SZ). Važno je istaknuti da se u skladu s načelom pariteta⁸² svim vjerovnicima iste skupine osiguravaju ista prava te se oni namiruju razmjerno njihovoj tražbini (čl. 59. st. 1. SZ). Tako razvrstani vjerovnici odlučuju glasovanjem o planu restrukturiranja kao najbitnijem pitanju cijelog predstečajnog postupka.⁸³

Stoga ćemo sada predstaviti pravila o razvrstavanju vjerovnika u skupine u stečajnom planu, a koja se moraju odgovarajuće primijeniti i u pogledu razvrstavanja vjerovnika u skupine u planu restrukturiranja.

Osnovno je pravilo razvrstavanja vjerovnika u stečajnom planu da se vjerovnici s različitim pravnim položajem razvrstavaju u posebne skupine.⁸⁴ Dužnik ima slobodu odlučiti kako će formirati skupine, ali pri tome treba poštovati prije navedeno osnovno pravilo. Stoga, prema čl. 308. st. 1. SZ-a, u stečajnom planu treba razlikovati skupine vjerovnika za koje se ne smatra da imaju isti pravni položaj, a to su: vjerovnici s pravom odvojenog namirenja, ako stečajni plan zadire i u njihova prava; stečajni vjerovnici koji nisu nižeg isplatnog reda; stečajni vjerovnici pojedinih nižih isplatnih redova, ako njihove tražbine ne prestaju prema članku 322. stavku 1. SZ-a; dioničari, nositelji udjela te nositelji drugih osnivačkih prava pravnih osoba, ako se stečajnim planom zadire u njihova dioničarska, nositeljska odnosno osnivačka prava (čl. 308. st. 1. SZ). Položaj razlučnih vjerovnika u predstečajnom postupku već je prikazan ranije u radu.

U praksi se stečajnim planom najčešće predviđa namirenje tražbina stečajnih vjerovnika koji nisu nižeg isplatnog reda, a isto vrijedi i za plan restrukturiranja u predstečajnom postupku. Ova skupina u planu restrukturiranja formira se odgovarajućom primjenom članka 138. SZ-a kojom su uređene tražbine viših isplatnih redova. Stečajni zakon propisuje da posebnu skupinu u stečajnom planu čine radnici (čl. 308. st. 3. SZ). No, to neće vrijediti za predstečajni postupak, s obzirom na to da prema izričitoj zakonskoj odredbi predstečajni postupak ne utječe na tražbine

⁸²Dika Mihajlo, *Insolventijsko pravo*, Pravni fakultet, Zagreb, 1998, str. 77.

⁸³Bodul Dejan, *Modus operandi izglasavanja potrebne većine u stečajnom zakonodavstvu*, str. 3, dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/modus-operandi-izglasavanja-potrebne-vecine-u-stecajnom-zakonodavstvu> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

⁸⁴Garašić, *op. cit.* u bilj. 65, str. 302.

sadašnjih i prijašnjih radnika dužnika iz radnoga odnosa u bruto iznosu, otpremnine do iznosa propisanoga zakonom odnosno kolektivnim ugovorom i tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti (čl. 66. st. 1. toč. 1. SZ). Drugim riječima u planu restrukturiranja radnici neće sudjelovati sa svojim tražbinama, pa se po prirodi stvari neće niti stvarati skupina za njih. U svakom slučaju u stečajnom planu, pa tako i u planu restrukturiranja za vjerovnike koji nisu nižih isplatnih redova, a na koje stečajni plan odnosno plan restrukturiranja ima pravni učinak, mora se navesti u kojem se dijelu njihove tražbine smanjuju, na koje se vrijeme odgađa njihovo namirenje, kako se osiguravaju, te koje druge odredbe plana djeluju prema njima (čl. 310. i čl. 27. toč. 12. SZ). Ova se skupina može dalje dijeliti prema istovrsnosti gospodarskih interesa na druge skupine, U praksi će se vrlo rijetko u stečajnom planu ili planu restrukturiranja predvidjeti namirenje tražbina stečajnih vjerovnika nižih isplatnih redova. Ipak, odredbe o stečajnom planu predviđaju i formiranje skupine stečajnih vjerovnika pojedinih nižih isplatnih redova, ako njihove tražbine ne prestaju prema članku 311. stavku 1. SZ-a (čl. 308. st. 1. toč. 3. SZ). Naime, prema članku 311. stavku 1. SZ-a, ako stečajnim planom nije drukčije određeno smatrat će se su njegovim prihvaćanjem prestale tražbine stečajnih vjerovnika nižih isplatnih redova. Prilikom formiranja ove skupine potrebno je na odgovarajući način primijeniti članak 139. SZ-a koji određuje koje sve tražbine spadaju u tražbine nižeg isplatnog reda.⁸⁵ Pri tome u pogledu predstečajnog postupka valja zamijetiti da od dana otvaranja predstečajnog postupka, pa do njegova završetka kamate ne teku za tražbine na koje predstečajni postupak utječe (čl. 74. st. 1. SZ), stoga predmetom skupine tražbina nižih isplatnih redova ne mogu biti kamate na tražbine vjerovnika od otvaranja predstečajnog postupka (čl. 139. st. 1. toč. 1. SZ u vezi s čl. 74. st. 1. SZ). Stečajni zakon propisuje da se stečajnim planom ne može isključiti ni ograničiti odgovornost dužnika nakon završetka stečajnoga postupka za novčane kazne i s njime izjednačene obveze (čl. 311. st. 3. SZ). Slična odredba postoji i u predstečajnom postupku. Plan restrukturiranja ne može obuhvatiti tražbine po osnovi novčanih kazni izrečenih za kazneno djelo ili prekršajno djelo i po osnovi troškova kaznenog ili prekršajnog postupka, s obzirom na to da predstečajni postupak ne utječe na ove tražbine (čl. 66. st. 1. toč. 3. SZ; usporedi čl. 139. st. 1. toč. 3. SZ). U onim rijetkim slučajevima u kojima bi u praksi stečajni plan ili plan restrukturiranja obuhvatio dozvoljene tražbine

⁸⁵Prema članku 139. stavku 1. SZ-a sljedeće tražbine jesu tražbine nižih isplatnih redova: 1. kamate na tražbine stečajnih vjerovnika od otvaranja stečajnoga postupka, 2. troškovi koji za pojedine vjerovnike nastanu njihovim sudjelovanjem u postupku, 3. novčane kazne izrečene za kazneno ili prekršajno djelo i troškovi kaznenoga ili prekršajnoga postupka, 4. tražbine za besplatnu činiđu dužnika, 5. tražbine za povrat zajma kojim se nadomješta kapital nekoga člana društva ili odgovarajuće tražbine.

vjerovnika nižih isplatnih redova, moralo bi se za svaku skupinu takvih stečajnih vjerovnika nižih isplatnih redova navesti u kojem se dijelu njihove tražbine smanjuju, na koje se vrijeme odgađa njihovo namirenje, kako se osiguravaju, te koje druge odredbe plana djeluju prema njima (čl. 311. st. 2. u vezi s čl. 310. i čl. 27. toč. 12. SZ). Ako planom restrukturiranja nije drukčije određeno, ili nije ništa rečeno o tražbinama vjerovnika nižih isplatnih vjerovnika, smatrat će se da su njegovim prihvaćenjem prestale tražbine tih vjerovnika (čl. 311. st. 1. SZ).

Stečajnim planom predviđena je i posebna skupina dioničara, nositelja udjela i drugih osnivačkih prava pravnih osoba, ako se stečajnim planom zadire u njihova dioničarska, nositeljska, odnosno osnivačka prava (čl. 308. st. 1. toč. 4. SZ). Iako u praksi prilikom izrade stečajnog plana i plana restrukturiranja nije bilo sporno da je za ovu skupinu potrebno formirati zasebnu skupinu, ako se planom zadire u njihova prava, Novela SZ-a iz 2022. godine uvela je izričitu zakonsku odredbu o tome, kako bi se osigurala veća pravna sigurnost. Nadalje, pravila o većinskoj odluci skupine vjerovnika (pravila o zabrani opstrukcije) također se primjenjuju na ovu skupinu sudionika plana restrukturiranja.⁸⁶

Vjerovnici istog pravnog položaja mogu imati različite gospodarske interese, stoga se u stečajnom planu odnosno planu restrukturiranja mogu predvidjeti daljnje fakultativne skupine prema istovrsnosti gospodarskih interesa. Takvo razvrstavanje mora se temeljiti na valjanim razlozima te kriteriji za takvo razvrstavanje trebaju biti navedeni u planu (čl. 308. st. 2. reč. 1.-3. u vezi s čl. 27. toč. 12. SZ). Dužnost je suda da utvrdi je li razvrstavanje vjerovnika u skupine provedeno na temelju valjanih razloga.⁸⁷

Nadalje, odredbom članka 308. stavka 4. SZ-a propisano je da se može zasnovati posebna skupina vjerovnika s malim tražbinama. Ova skupina je fakultativna. Prilikom osnivanja ove skupine treba odrediti što se smatra malom tražbinom. Pojam „male tražbine“ treba promatrati ovisno o okolnostima slučaja. Stoga, u pravilu će tražbine banaka bit veće od tražbina obrtnika i drugih malih dobavljača. U slučaju formiranja ove skupine sud ima ovlaštenje da ispita je li za ovu fakultativnu skupinu prilikom raspoređivanja vjerovnika primijenjen odgovarajući kriterij. Skupina vjerovnika s malim tražbinama može biti podijeljena dalje u skupine prema visini tražbina ili prema istovrsnosti gospodarskih interesa.⁸⁸

⁸⁶*Garašić Jasnica*, Najznačajnije novine u predstečajnom postupku uređene Novelom Stečajnog zakona iz 2022. godine, u knjizi: *Barbić Jakša* (ur.), *Novine u predstečajnom postupku*, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2024, str. 75, 81.

⁸⁷*Garašić*, op. cit. u bilj. 65, str. 302.

⁸⁸*Ibid.*

Odredbom članka 308. stavka 5. SZ-a propisano je da će sud voditi posebnu brigu o zaštiti ranjivih vjerovnika poput malih dobavljača. Općenito, za opstojnost dužnika, zavisno o vrsti gospodarske djelatnosti kojom se bavi, dobavljači mogu biti vrlo važni. Upravo dobavljači omogućuju svojim isporukama sposobnost funkcioniranja predstečajnog dužnika u krizi. Ako je dužnik veliki i značajan kupac, interes dobavljača bit će da dužnika održi u poslovnom životu pristajući na otpis svojih potraživanja.⁸⁹ Položaj malih dobavljača u odnosu na velike dobavljače i druge vjerovnike može biti nepovoljan iz razloga što su njihove tražbine pojedinačno manje te imaju slabije vještine i pregovaračku moć u postizanju povoljnijih uvjeta naplate od drugih vjerovnika, stoga često pristaju na nepovoljnije uvjete zbog nedostatka drugog rješenja.⁹⁰ Iz tog razloga zakonodavac je propisao da dužnik može formirati fakultativnu skupinu ranjivih vjerovnika poput malih dobavljača, a da će sud prilikom osnivanja skupina voditi posebnu brigu o tome.

Novela SZ-a iz 2022. izričito je naglasila da se u predstečajnom postupku svim vjerovnicima iste skupine osiguravaju ista prava te da se oni namiruju razmjerno njihovoj tražbini (čl. 59. st. 1. reč. 3. SZ). To pravilo odgovara članku 312. SZ-a koji propisuje da se svim sudionicima pojedine skupine stečajnim planom moraju osigurati ista prava. No, različito postupanje prema sudionicima iste skupine je dopušteno, ali samo uz suglasnost svih sudionika koji su time pogođeni, u kojem slučaju je stečajnom planu potrebno priložiti izjave o suglasnosti dotičnih sudionika (čl. 312. st. 2. reč. 1.-2. SZ). Postavlja se pitanje bi li navedena pravila čl. 312. st. 2. reč. 1.-2. SZ ipak trebalo odgovarajuće primijeniti i na plan restrukturiranja, a radi elastičnosti plana restrukturiranja sukladno konkretnim okolnostima slučaja. Čini se da bi odgovor trebao biti pozitivan, no bolje bi bilo da je zakonodavac to izričito predvidio i u samom članku 59. SZ-a. U starijoj sudskoj praksi možemo pronaći rješenje Pž-8410/15-3 od 4. veljače 2016. kojim sud odbacuje prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka iz razloga što razvrstavanje u planu restrukturiranja nije provedeno, između ostalog, u skladu s odredbama čl. 308. i čl. 312. tj. dužnik je osnovao tri skupine vjerovnika, ali prilikom toga nije odredio kriterije za razvrstavanje, niti je priložio izjave o suglasnosti onih vjerovnika koji su zbog različitog postupanja prema sudionicima iste skupine pogođeni.⁹¹

⁸⁹Brkanić, op. cit. u bij. 68, str. 138.

⁹⁰Eidenmuller, Horst, Free Choice in International Company Insolvency Law in Europe, European Business Organization Law Review, vol. 6, 2005. br. 3, 2005. str. 436.

⁹¹Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-8410/15-3 od 4. veljače 2016., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2015841B0A3> (posjećeno 31. srpnja 2024.).

Nema sumnje da u prvom redu predstečajni dužnik snosi odgovornost za pravilno razvrstavanje vjerovnika u skupine, osiguravajući da svaki vjerovnik dobije ista prava sukladno skupini kojoj pripada. Na ročištu za raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja vjerovnici odlučuju o prihvaćanju plana, Stoga će sljedeće će poglavlje biti posvećeno upravo navedenom ročištu.

4.4. Ročište za raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja i odgoda ročišta

Sud pozivom zakazuje ročište za glasovanje koje se mora održati najkasnije 30 dana od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama (čl. 55. st. 1. SZ). Poziv se objavljuje na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova (čl. 55. st. 2. SZ).⁹² Kako bi se sazvalo ročište za raspravljanje i glasovanje potrebno je da budu ispunjene određene pretpostavke. Dakle, potrebno je da je rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama postalo pravomoćno, da je podnesen prijedlog plana restrukturiranja i da on sadržava sve utvrđene i osporene tražbine koje su objavljene u rješenju na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Ako nije ispunjena jedna od ovih pretpostavki, sud ne može pozivom sazvati ročište.⁹³ Poziv na ročište objavljuje se na e-Oglasnoj ploči sudova te se ročište u pravilu održava u sudskoj zgradi (čl. 115. st. 1. ZPP u vezi s čl. 10. SZ).⁹⁴ Nadalje, sud može odrediti da se ročište za raspravljanje i glasovanje odredi na daljinu primjenjujući time na odgovarajući način članak 115. stavke 3.-6. ZPP-a. Pri izboru načina kako će provesti ročište, sud treba paziti da je ročište o raspravljanju i glasovanju o planu restrukturiranju kompleksnije. Prilikom određivanja ovog ročišta treba uzeti u obzir da obrasci za glasovanje moraju biti dostavljeni sudu najkasnije do početka ročišta (čl. 58. st. 1. reč. 1. SZ) te da može doći i do opsežnije rasprave o planu restrukturiranja.⁹⁵ Sud će na ročištu također sastaviti popis vjerovnika i njihovih prava glasa.⁹⁶

Na ročištu za glasovanje dužnik najprije izlaže plan restrukturiranja. Nakon njegovog izlaganja očituje se povjerenik. O prijedlozima dužnika otvara se rasprava u kojoj imaju pravo sudjelovati vjerovnici, dužnik i povjerenik. Također, vjerovnici mogu predlagati izmjene predloženog plana restrukturiranja o kojima će se očitovati dužnik (čl. 55. st. 3.-5. SZ).

⁹²Šimić, op. cit. u bilj. 27, str. 55.

⁹³Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-2441/17 od 19. travnja 2017., objavljeno u knjizi: Čuveljak, op. cit. u bilj. 21, str. 145.

⁹⁴Čuveljak, op. cit. u bilj. 21, str. 143.

⁹⁵Flack Makitan Ksenija, *Određivanje ročišta na daljinu u predstečajnom i stečajnom postupku*, str. 1-4, dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/odrzavanje-rocišta-na-daljinu-u-predstečajnom-i-stečajnom-postupku> (posjećeno 2. kolovoza 2024.).

⁹⁶Šimić/Omazić, op. cit. u bilj. 23, str. 39.

Ako se u tijeku rasprave ne može postići suglasje, dužnik i većina nazočnih na ročištu za glasovanje mogu tražiti od suda odgodu ročišta na rok do osam dana (čl. 60. st. 1. reč. 1. SZ). Odgoda se može tražiti najviše jedanput (čl. 60. st. 1. reč. 2. SZ), a u tijeku odgode ne mijenja se predloženi plan restrukturiranja.⁹⁷

Drugi razlog uslijed kojeg se može tražiti odgoda ročišta jest ako se na ročištu za glasovanje pojedini vjerovnik očituje da nije suglasan s predloženim planom restrukturiranja, odnosno ako se prema Stečajnom zakonu smatra da je koji od vjerovnika glasovao protiv plana restrukturiranja. Tada dužnik može zatražiti od suda odgodu ročišta na rok do 15 dana radi izmjene plana restrukturiranja (čl. 60. st. 2. SZ) o čemu će sud odlučiti zaključkom i pozvati ga da u roku od 8 dana od dana odgođenog ročišta podnese izmijenjeni plan.⁹⁸ Ako dužnik ne dostavi sudu izmijenjeni plan restrukturiranja u propisanom roku, sud će obustaviti postupak (čl. 60. st. 3. reč. 2. SZ).⁹⁹ Tako je i sud postupio u rješenju St-670/2022-79 od 19. rujna 2023. kada je dužnik izmijenjeni plan restrukturiranja podnio preporučenom pošiljkom devetog dana, tj. ročište za glasovanje o planu restrukturiranja na kojem je zatraženo odgoda bilo je održano dana 5. rujna, čime je rok za dostavu plana bio dana 13. rujna, što je dužnik prekoračio. Dužnik je tražio odgodu ročišta na rok od 15 dana radi izmjene plana jer nije postignut dogovor s potrebnom većinom vjerovnika te jer je vjerovnik Ministarstvo financija glasovao protivno predloženom planu.¹⁰⁰ Pravovremeno podnesen izmijenjeni plan restrukturiranja, sud će u roku od tri dana od primitka objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova (čl. 60 st. 3. reč. 3. SZ).¹⁰¹

Novo ročište o izmijenjenom planu restrukturiranja započinje na način da dužnik prvo iznosi izmijenjeni plan restrukturiranja, o kojem će se nakon izjasniti povjerenik. Potom ponovno slijedi rasprava u kojoj mogu sudjelovati vjerovnici, dužnik i povjerenik,¹⁰² a tek nakon provedene rasprave pristupa se glasovanju (čl. 55. st. 6. SZ). Važno je naglasiti da, ako su vjerovnici prethodno glasovali o planu restrukturiranja koji se je naknadno izmijenio, glasovi tih vjerovnika ne mogu se uzeti u obzir prilikom novog glasovanja o izmijenjenom planu restrukturiranja.¹⁰³

⁹⁷ Čuveljak, op. cit. u bilj. 21, str. 153.

⁹⁸ Visoki trgovački sud, Pž-3410/2023-2 od 24. listopada 2023., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2023PzB3410A2?HighlightQuery=%22plan+restrukturiranja%22> (posjećeno 2. kolovoza 2024.).

⁹⁹ Čuveljak, op. cit. u bilj. 21, str. 153.

¹⁰⁰ Visoko trgovački sud Republike Hrvatske, 11.St-670/2022-79 od 19. rujna 2023., dostupno na: <https://sudskaopraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80e7b5be> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

¹⁰¹ Čuveljak, op. cit. u bilj. 21, str. 153.

¹⁰² Ibid.

¹⁰³ Ibid., str. 156.

U sudskoj praksi utvrđeno je da je sud ključan u sprečavanju zlouporaba prava tijekom postupka restrukturiranja. Pa tako je drugostupanjski sud u rješenju Pž-1506/2019-2 od 6. ožujka 2019. istaknuo da sud mora spriječiti svaku zlouporabu prava te onemogućiti da dužnik koristi formalno dopuštenim sredstvima, kao što je podnošenje izmijenjenog plana restrukturiranja nakon donošenja rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama na štetu razlučnog vjerovnika koji se nije prethodno odrekao prava na odvojeno namirenje. U vezi s time, sud primjenjujući načelo otvorenog pravosuđa bio je ovlašten najkasnije na ročištu za glasovanje na kojem je razlučni vjerovnik istaknuo nedostatak u sadržaju plana restrukturiranja (kojim je stavljan u pogrešnu skupinu „Vjerovnici – tipa namirenja A“ iako se nije odrekao prava na odvojeno namirenje niti je dao pristanak na odgodu namirenja) ukazati dužniku, pa i nazočnim vjerovnicima, na koji način je odredbama SZ-a uređen položaj razlučnog vjerovnika i na mogućnost odricanja od prava koja razlučni vjerovnici imaju te na potrebu uređenja položaja razlučnog vjerovnika i usklađivanja sadržaja plana restrukturiranja u skladu s odredbama čl. 27. SZ-a, čl. 308. st. 1. SZ-a te čl. 38. SZ-a. Kako je ovaj stav suda iznijet prije stupanja na snagu Novele SZ-a iz 2022., drugostupanjski sud također naglašava da je sud imao mogućnost, za slučaj da dužnik ne uskladi plan restrukturiranja s ponudom razlučnom vjerovniku provjeriti i jesu li ispunjeni uvjeti za potvrdu predstečajnog sporazuma sukladno odredbi čl. 61. st. 1. SZ-a, odnosno provjeriti umanjuju li se planom restrukturiranja prava razlučnog vjerovnika ispod razine koju bi razumno očekivao ostvariti u slučaju neprovedbe restrukturiranja poslovanja dužnika.¹⁰⁴

Ovom odlukom jasno je da sudionici u postupku moraju savjesno se koristiti pravima koja su im priznata zakonom te ne smiju se služiti formalno dopuštenim procesnim sredstvima radi ostvarivanja nedopuštenih ciljeva. Raspolaganja formalno dopuštenim procesnim sredstvima od strane sudionika u postupku moraju biti u skladu s zakonom i općim moralnim shvaćanjima. U suprotnom može doći do zlouporabe prava, ako se sudionik koristim formalno dopuštenim procesnim sredstvima s ciljem da se drugome nanese šteta ili s ciljem koji je protivan dobrim običajima, savjesnosti i poštenju. Sud takva raspolaganja ne smije uvažiti,¹⁰⁵ niti potvrditi plan restrukturiranja ako je prihvat plana postignut na nedopušten način, osobito stavljanjem u povoljniji položaj pojedinih vjerovnika (čl. 61. st. 3. toč. 3. SZ).

¹⁰⁴Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-1506/2019-2 od 6. ožujka 2019., dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80953f68> (posjećeno 31. srpnja 2024.).

¹⁰⁵Stokić, Matija, Onemogućavanje zloporaba procesnih prava – budući normativni razvoj, dostupno na: <https://informativator.hr/strucni-clanci/onemogucavanja-zlouporaba-procesnih-prava-buduci-normativni-razvoj> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

Na ročištu za raspravljanje i glasovanje dopušteni su prigovori dioničara, nositelja udjela te nositelja drugih osnivačkih prava koji nemaju pravo glasa,¹⁰⁶ kao i dužnika i vjerovnika (čl. 61. st. 4. SZ). Dioničari i drugi nositelji mogu prisustvovati ročištu, te ih je sud dužan pozvati u pozivu kojom određuje ročište, budući da najkasnije na ročištu za glasovanje mogu uložiti prigovor planu restrukturiranja pismeno ili usmeno na zapisnik iz razloga ako su planom restrukturiranja stavljen u lošiji položaj od onog u kojem bi bio da plana nema.¹⁰⁷

Možemo reći da je ročište za raspravljanje i glasovanje ključno u sudskom procesu restrukturiranja u kojem vjerovnici imaju pravo izraziti svoje stavove i predložiti izmjene plana restrukturiranja. Ako se o njemu ne može postići suglasnost, moguće je tražiti odgodu navedenog ročišta kako bi se izmijenio plan o kojem će se ponovno raspravljati. Važno je da se dužnik i drugi sudionici postupka savjesno koriste procesnim ovlaštenjima u skladu s SZ-a kako ne bi došlo do zlouporabe prava, čime se osigurava pravilno postupanje prema sudionicima plana. U sljedećem poglavlju će se detaljnije prikazati rasprava o pravu glasa vjerovnika u planu restrukturiranja i na koji način oni to pravo ostvaruju.

4.5. Pravo glasa vjerovnika

Pravo glasa svakog vjerovnika usko je povezano s postojanjem njegove imovinskopravne tražbine. Kao što je već rečeno, osobni vjerovnici su oni koji posjeduju imovinskopravnu tražbinu na koju djeluju posljedice otvaranja predstečajnog postupka. Stoga, kako bi ostvarili pravo glasa, moraju svoje tražbine prijaviti u ovaj postupak, te one moraju biti utvrđene. Suprotno tome, pravo glasa nemaju oni vjerovnici na čije tražbine plan ne djeluje.¹⁰⁸

Na pravo glasa vjerovnika o planu restrukturiranja na odgovarajući se način primjenjuju pravila o utvrđenju prava glasa u stečajnom planu (čl. 56. SZ).

Sukladno članku 323. stavku 1. SZ-a na pravo glasa stečajnih vjerovnika pri glasovanju o stečajnom planu na odgovarajući se način primjenjuju pravila SZ-a o utvrđivanju prava glasa stečajnih vjerovnika. Ovo pravilo u suštini upućuje na pravila o pravu glasa na skupštini vjerovnika u stečajnom postupku koja su regulirana člankom 106. SZ-a. Dakle, pravo glasa imaju u prvom redu vjerovnici čije su tražbine utvrđene (čl. 106. st. 1. SZ), i to sve do potpunog

¹⁰⁶Šimić, op. cit. u bilj. 27, str. 55-56

¹⁰⁷Ibid.

¹⁰⁸Čuveljak, op. cit. u bilj. 66, str. 425.

namirenja njihovih tražbina (čl. 106. st. 8. SZ).¹⁰⁹ Ako je tražbina vjerovnika osporena, smatra se da vjerovnik ima pravo glasa, ako postojanje svoje tražbine dokazuje ovršnom ispravom, osim ako se javnom ili javno ovjerovljenom ispravom ne dokaže prestanak postojanja tražbine (čl. 106. st. 2. SZ).¹¹⁰ Sud neće prilikom glasovanja uzeti u obzir glas vjerovnika čija je tražbina osporena, a koji ne posjeduje ovršnu ispravu.¹¹¹

Kako odredbe SZ-a o predstečajnom postupku ne poznaju posebno tijelo u kojem su zastupljeni svi vjerovnici, valja tumačiti da će se vjerovnicima osporenih tražbina koji ne posjeduju ovršnu ispravu priznati pravo glasa, ako se na ročištu za glasovanje o planu restrukturiranja tako sporazumiju vjerovnici koji imaju pravo glasa, dužnik i povjerenik (čl. 106. st. 4. reč. 1. SZ). Ako se sporazum ne može postići, o tome će odlučiti sud na ročištu rješenjem protiv kojeg nije dopuštena posebna žalba (čl. 106. st. 4. reč. 2. u vezi s čl. 56. i čl. 323. st. 1. SZ).¹¹² Sud će svojom odlukom nadomjestiti sporazum, ako smatra da će vjerovnik osporene tražbine vjerojatno uspjeti u parnici radi utvrđenja postojanja tražbine. Na ovaj način želi se spriječiti daljnja zlouporaba prava uslijed neutemeljenog osporavanja tražbine, zbog čega bi vjerovnik izgubio pravo glasa.¹¹³

Posebna pravila o pravu glasa postoje za razlučne vjerovnike. Prema članku 153. rečenici 1. SZ-a vjerovnici s pravom odvojenog namirenja jesu stečajni vjerovnici samo ako im je dužnik i osobno odgovoran. Oni imaju pravo na razmjerno namirenje iz stečajne mase samo ako se odreknu odvojenoga namirenja ili ako se ne uspiju odvojeno namiriti (čl. 153. reč. 2. SZ), te prijave svoju tražbinu u stečajni postupak. Smatrat će se da razlučni vjerovnik ima pravo glasa za dio svoje tražbine osigurane razlučnim pravom koju je prijavio u stečajnom postupku kao stečajni vjerovnik, iako je ta njegova tražbina osporena, ako je osigurana razlučnim pravom upisanim u javnoj knjizi, osim ako dužnik javnom ili javno ovjerovljenom ispravom ne dokaže prestanak postojanja tražbine (čl. 106. st. 3. SZ). Gore predstavljene odredbe članka 106. stavka 4. rečenice 1.-2. SZ) vrijede i u ovom slučaju. Stečajni zakon izričito određuje da razlučni vjerovnici imaju pravo glasa o stečajnom planu kao stečajni vjerovnici samo ako im je dužnik i osobno odgovoran i ako se odreknu svoga prava na odvojeno namirenje ili ne budu u potpunosti odvojeno namireni (čl. 323. st. 1. reč. 2. SZ). Navedena pravila treba primijeniti i kada je riječ o glasovanju tih vjerovnika o planu restrukturiranja u predstečajnom postupku (čl.

¹⁰⁹ Čuveljak, op. cit. u bilj. 21, str. 146.-147.

¹¹⁰ Čuveljak, op. cit. u bilj. 66, str. 425.

¹¹¹ Tako Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-5221/2022-3 od dana 25. siječnja 2023., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2022PzB5221A2> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

¹¹² Šimić/Omazić, op. cit. u bilj. 23, str. 39.

¹¹³ Čuveljak, op. cit. u bilj. 21, str. 146.-147.

56. u vezi s čl. 323. st. 1. reč. 2. SZ). Kada je riječ o razlučnim vjerovnicima koji nisu dužnikovi osobni vjerovnici, ili jesu, ali nisu svoju tražbinu prijavili u stečajni postupak, jer im vrijednost predmeta razlučnog prava u potpunosti prekriva visinu tražbine, ili se nisu željeli odreći svog razlučnog prava, a stečajnim planom se uređuje i njihov pravni položaj, na ročištu će se posebno raspraviti prava tih vjerovnika (čl. 324. st. 1. reč. 1. SZ). Pravo glasa imaju oni razlučni vjerovnici čija razlučna prava nije osporio ni stečajni upravitelj, niti koji od razlučnih vjerovnika niti koji od stečajnih vjerovnika (čl. 324. st. 1. reč. 2. SZ). U stečajnom planu takvi razlučni vjerovnici se razvrstavaju u zasebnu skupinu te u okviru te skupine glasaju o stečajnom planu (čl. 308. st. 1. toč. 1. u vezi s čl. 329. SZ). Navedena pravila članka 324. st. 1. reč. 1.-2. SZ-a u pogledu utvrđivanju prava glasa razlučnih vjerovnika treba odgovarajuće primijeniti i pri utvrđivanju prava glasa tih vjerovnika kod glasovanja o planu restrukturiranja u predstečajnom postupku (čl. 56. SZ). Razlučni vjerovnici u planu restrukturiranja također se trebaju staviti u zasebnu skupinu, ako plan restrukturiranja na njih utječe, te će u okviru te skupine ti vjerovnici glasati o planu restrukturiranja. (čl. 59. st. 1. reč. 1. i čl. 27. toč. 12. SZ). Razlučni vjerovnici na čije tražbine stečajni plan ne djeluje nemaju pravo glasa (čl. 323. st. 2. SZ), a isto treba vrijediti i za razlučne vjerovnike na čije tražbine plan restrukturiranja ne djeluje (čl. 56. u vezi s čl. 323. st. 2. SZ).

Ako se radi o tražbini koju je vjerovnik otuđio nakon otvaranja predstečajnog postupka na odgovarajući se način primjenjuju pravila iz članka 146. SZ-a. To znači sljedeće. Ako je vjerovnik nakon otvaranja predstečajnog postupka otuđio svoju tražbinu koju nije prijavio u tom postupku, stjecatelj tražbine može u predstečajnom postupku imati samo ona prava koja bi mogao imati i njegov prednik, ako SZ-om nije drukčije određeno (čl. 146. st. 1. SZ). Ako pak vjerovnik otuđi svoju tražbinu koju je prijavio u predstečajnom postupku, njezin stjecatelj stupa u pravni položaj svoga prednika, ako SZ-om nije drukčije određeno (čl. 146. st. 2. SZ). Prijenos tražbine stjecatelju u tom slučaju može se dokazivati u predstečajnom postupku samo javnom ili javno ovjеровljenom ispravom ili izjavom vjerovnika danom pred sudom (čl. 146. st. 3. SZ). Ako dokaz o prijenosu tražbine bude uspješan, takvom će se stjecatelju kao vjerovniku priznati pravo glasa.¹¹⁴

Vjerovnici koji imaju neko zajedničko pravo ili čija su prava do nastanka predstečajnog razloga činila jedinstveno pravo računaju se pri glasovanju kao jedan vjerovnik (čl. 59. st. 3. reč. 1. SZ).

¹¹⁴Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-2563/00 od 13. lipnja 2000., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/SE500B2563S00D20000613> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

Na odgovarajući će se način postupiti i s nositeljima razlučnih prava ili prava ploduživanja (čl. 59. st. 3. reč. 2. SZ).

Što se tiče položaja jamaca u predstečajnom postupku i njihovog prava glasa, možemo pronaći mišljenje suda prema kojem se ne priznaje pravo glasa za prihvaćanje plana restrukturiranja jamcima uvjetnih tražbina koji nisu podmirili obvezu glavnom dužniku. Naime, smatra se ako jamac nije ispunio dužnikovu obvezu glavnom vjerovniku ni djelomično do otvaranja predstečajnog postupka, jamac nije dužnikov vjerovnik u trenutku otvaranja predstečajnog postupka, pa se može zaključiti da se jamci i ne pozivaju da prijave tražbinu jer u trenutku otvaranja predstečajnog postupka nemaju tražbinu prema dužniku. Uvjetne tražbine su tražbine koje još nisu nastale, ali mogu nastati ako se ostvari određeni uvjet. Polazeći od pojma vjerovnika u predstečajnom postupku SZ ne poznaje uvjetne vjerovnike, a time ni tablicu uvjetnih tražbina.¹¹⁵ U vezi s time, rješenje suda Pž-5375/2019-2 od 13. studenog 2019. navedeno je potvrdilo za sve uvjetne tražbine, kao i za tražbine jamaca čije regresno pravo nije nastupilo, dodatno navodeći da vjerovnici ovih tražbina ne mogu odlučivati o planu restrukturiranja te da su dužnikova raspolaganja koja se sastoje u propustu osporavanja ovih tražbina kao i raspolaganja navedenih vjerovnika koja se sastoje u glasovanju o predloženom planu, zapravo nedopuštena raspolaganja te ih sud ne smije uvažiti. Ocijenjeno je pravilnim da se u skladu s odredbom članka 3. stavka 3. ZPP-a uskrati pravo glasa ovim vjerovnicima unatoč postojanju rješenja o utvrđenim tražbinama. Drugostupanjski sud je naložio da se u ponovljenom je postupku sastavi popis prava glasa polazeći od toga da vjerovnici koji nemaju tražbinu u vrijeme otvaranja predstečajnog postupka zapravo nisu vjerovnici i ne pripada im pravo glasa za glasovanje o planu restrukturiranja.¹¹⁶

U narednom poglavlju ćemo analizirati postupak glasovanja o planu restrukturiranja te metode postizanja potrebne većine.

4.6. Glasovanje vjerovnika o planu restrukturiranja i pristanak dužnika

Osobni interes vjerovnika u predstečajnom postupku jest da uspije namiriti svoju tražbinu u što većem iznosu. Stoga, središnje je pitanje predstečajnog postupka na koji će način vjerovnik koji je ostvario svoje pravo glasa glasovanjem o planu restrukturiranja utjecati u kojem će se obujmu

¹¹⁵Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž 5809/2019-2 od 9. listopada 2019., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/SE500B5809S2019P2D20191009> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

¹¹⁶ Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, 44 Pž-5375/2019-2 od 13. studenog 2019., dostupno na: <https://sudskaapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80a03736> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

njegova tražbina biti namirena.¹¹⁷ Nadalje, kako je plan obveznopravni sporazum između dužnika i obuhvaćenih vjerovnika, nužno je da svoj pristanak na plan restrukturiranja da i dužnik.

Vjerovnici koji su ostvarili pravo glasa glasuju pisanim putem na propisanom obrascu za glasovanje (čl. 58. st. 1. reč. 1. SZ). Obrazac za glasovanje dostavlja se sudu najkasnije do početka ročišta za glasovanje te ga mora potpisati i ovjeriti ovlaštena osoba (čl. 58. st. 1. reč. 2. SZ). Ipak, sudska praksa je zauzela stajalište, da ako je obrazac za glasovanje predan na samom početku ročišta za raspravljanje, on se smatra i dalje pravodobno predanim.¹¹⁸ U slučaju da je vjerovnik pravna osoba, uz obrazac mora biti priložen dokaz da ga je potpisala ovlaštena osoba (čl. 58. st. 1. reč. 3. SZ). Važno je naglasiti da obrazac za glasovanje ne treba bi javno ovjeren, tj. on ne treba sadržavati javnobilježničku ovjeru potpisa ovlaštene osobe koja ima pravo glasa. Ako se radi o pravnoj osobi dovoljan je izvadak iz sudskog registra temeljem kojeg je vidljivo tko je osoba ovlaštena za zastupanje društva.¹¹⁹ Dakle, kako bi vjerovnik uredno glasovao putem obrasca, potrebno je uredno ispuniti podatke o dužniku, naznačiti datum objave plana restrukturiranja o kojem se glasuje, jasno naznačiti svoje osobne podatke tj. podatke vjerovnika, zaokružiti glasa li ZA/PROTIV plana restrukturiranja, naznačiti svojstvo potpisnika te potpisati se (vidjeti Obrazac za glasovanje - prilog br. 11. Pravilnika o obrascima).

Kao što je rečeno, obrazac za glasovanje treba biti dostavljen sudu najkasnije do početka ročišta za glasovanje i raspravljanje. Stoga, organizacija rada samog suda treba biti efikasna. Prilikom zaprimanja samog obrasca potrebno je uz datum primitka, jasno naznačiti i vrijeme kako bi se dalo do znanja da je obrazac zaprimljen do početka ročišta za glasovanje.¹²⁰

Dakle, vjerovnici mogu glasovati najkasnije do početka ročišta, ali mogu glasovati već i prilikom prijave tražbine, ako su uz prijavu tražbinu uredno ispunili obrazac za glasovanje. To je moguće jedino ako je dužnik uz prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka podnio i prijedlog plana restrukturiranja (čl. 36. st. 4. SZ). U tom slučaju, prijava tražbine i obrazac za glasovanje podnosi se FINI koja je dužna dostaviti sudu cjelokupnu primljenu dokumentaciju u papirnatom obliku u roku od tri dana od isteka roka za osporavanje tražbina, a naknadno

¹¹⁷Vidjeti o tom pitanju s aspekta ranije predstečajne nagodbe *Milas Katarina, Kočila Neven*, Položaj vjerovnika neosigurane tražbine u postupku predstečajne nagodbe, Pravo u gospodarstvu, 2014, br. 53, str. 1173.

¹¹⁸ Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-83/2024-2 od 9. siječnja 2024., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2024PzB83A2?HighlightQuery=%22plan+restrukturiranja%22> (posjećeno 2. srpnja 2024.).

¹¹⁹Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž 1334/2017-3 od 18. srpnja 2017., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2017133B4A3> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

¹²⁰ Čuveljak, op. cit. u bilj. 21., str. 149.

primljenu dokumentaciju najkasnije prvoga dana nakon primitka (čl. 43. st. 6. SZ). Ako se u nastavku predstečajnog postupka prvo predloženi plan restrukturiranja izmijenio, ili se naknadno utvrdi da osporena tražbina vjerovnika ne postoji, glasovi tih vjerovnika koji su glasovali prethodno neće se uzeti u obzir prilikom konačnog glasovanja o planu restrukturiranja.

U slučaju da vjerovnici nisu do početka ročišta za glasovanje dostavili obrazac za glasovanje ili su dostavili obrazac iz kojeg se ne može nedvojbeno utvrditi kako su glasovali, smatrat će se da su glasovali za plan restrukturiranja (čl. 58. st. 1. reč. 4. SZ). Dakle, prilikom utvrđivanja tko je glasovao potvrdno za plan restrukturiranja uzimaju se u obzir glasovi vjerovnika koji su u obrascu glasovali „ZA“ plan restrukturiranja, oni koji nisu dostavili obrazac za glasovanje te oni iz čijeg se obrazaca ne može nedvojbeno utvrditi kako su glasovali.

Kako bi se izglasao plan restrukturiranja, potrebno je da pojedinačno svaka skupina vjerovnika s pravom glasa odvojeno glasa o planu. Prilikom toga, potrebno je da budu kumulativno ispunjene dvije pretpostavke. Prva pretpostavka zahtijeva da je za plan restrukturiranja glasala brojučano većina vjerovnika u svakoj skupini, dok se druga pretpostavka odnosi na visinu utvrđene tražbine vjerovnika. Da bi se plan izglasao potrebno je da je u svakoj skupini većina vjerovnika glasovala za plan te zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali za plan dvostruko prelazi zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali protiv plana (čl. 59. st. 2. SZ). Sud je u rješenju St-193/2023-65 od 14. studenog 2023. utvrdio da nije postignuta propisana većina u predmetu u kojem je bila osnovana jedna skupina vjerovnika. U toj je skupini, naime, 7 vjerovnika s ukupnim iznosom svih njihovih tražbina od 10.781,00 eura glasalo potvrdno za plan, dok je 1 vjerovnik glasao protiv plana sa svojom tražbinom u iznosu od 59.929,00 eura.¹²¹ Nadalje, u sudskoj praksi je istaknuto mišljenje da ako je utvrđeno da nije postignuta propisana većina, sud donosi rješenje o kojem utvrđuje da vjerovnici nisu prihvatili plan, a ne rješenje kojom se uskraćuje potvrda plana restrukturiranja.¹²²

Pravila o zabrani opstrukcije ili tzv. „*cross-class cramdown*“ pravila kod glasovanja o stečajnom planu postoje već skoro trideset godina (vidjeti važeći čl. 331. st. 1.-2. SZ). No, kada je riječ o planu restrukturiranja ona su u predstečajni postupak uvedena tek prilikom implementacije EU Direktive o restrukturiranju i nesolventnosti s Novelom SZ-a iz 2022.

¹²¹ Trgovački sud u Splitu, 11.St-193/2023-65 od 14. studenog 2023., dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80f6ca46> (posjećeno 30. srpnja 2024.).

¹²² Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-83/2024-2 od 9. siječnja 2024., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2024PzB83A2?HighlightQuery=%22plan+restrukturiranja%22> (posjećeno 2. srpnja 2024.).

godine. Hrvatski zakonodavac ta je pravila u predstečajnom postupku propisao u članku 59.a SZ-a pod naslovom „*većinska odluka skupina vjerovnika*“. Tim se pravilima omogućava potvrda plana restrukturiranja od strane suda, iako postoji protivljenje jedne ili više skupina vjerovnika koji su glasovali o planu restrukturiranja.¹²³ Često skupine vjerovnika mogu imati suprotne interese. Jedna skupina vjerovnika glasat će za plan, odričući se dijela svojih prava na namirenje tražbine u nadi da će dobiti više nego što bi ti vjerovnici dobili u stečajnom postupku. S druge strane, druga skupina pristat će na plan samo ako ostvari bolje uvjete namirenja od postavljenih.¹²⁴ Ova situacija prevladava se nadglasavanjem. Kako bi to bilo postignuto, osnovno je da se planom restrukturiranja mora formirati više od jedne skupine vjerovnika koje imaju pravo glasa. Stoga, ako je planom osnovana samo jedna skupina vjerovnika, pravila iz članka 59.a SZ-a se neće moći primijeniti.¹²⁵

Zakon propisuje uvjete pod kojima vrijede pravila o zabrani opstrukcije odnosno pod kojima se može donijeti većinska odluka skupina vjerovnika. Tako, ako u određenoj skupini vjerovnika nije postignuta potrebna većina iz članka 59. stavka 2. SZ-a, a sve ostale pretpostavke za potvrdu plana restrukturiranja iz članka 61. SZ-a su ispunjene, na prijedlog dužnika ili uz njegovu suglasnost, smatrat će se da je ta skupina prihvatila plan i sud će potvrditi plan restrukturiranja ako su ispunjeni sljedeći uvjeti (čl. 59.a st. 1. SZ).

Prvi uvjet koji se mora ispuniti jest da vjerovnici skupine koja je odbila prihvatiti plan nisu stavljeni planom u lošiji položaj od onoga u kojem bi bili da plana restrukturiranja nema (čl. 59.a st. 1. toč. 1. SZ). Ovime se osigurava da je test najboljeg interesa vjerovnika zadovoljen za cijelu skupinu vjerovnika koja nije prihvatila plan.

Drugi uvjet koji se mora ispuniti jest da vjerovnici te skupine primjereno sudjeluju u gospodarskim koristima koje bi sudionicima trebale pripasti na temelju plana restrukturiranja (čl. 59.a st. 1. toč. 2. SZ). Pri tome se smatra da primjereno sudjelovanje vjerovnika skupine u gospodarskim koristima postoji ako prema planu restrukturiranja: nijedan vjerovnik neće primiti imovinsku korist koja prelazi iznos njegove tražbine; vjerovnici skupine koja je odbila prihvatiti plan stavljeni su barem u isti položaj kao i druge skupine vjerovnika s tražbinama koje bi u slučaju otvaranja stečajnog postupka bile istog isplasnog reda; vjerovnici skupine koja

¹²³A cross-class cram-down definition, dostupno na: <https://www.lawinsider.com/dictionary/a-cross-class-cram-down> (posjećeno 27. srpnja 2024.).

¹²⁴Krohn Axel, Rethinking priority: The dawn of the relative priority rule and the new „best interests of creditors“ test in the European Union, *International Insolvency Review*, vol. 30, 2020., br., str. 75.-95.

¹²⁵Trgovački sud u Splitu, 11.St-193/2023-65 od 14. studenog 2023., dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80f6ca46> (posjećeno 30. srpnja 2024.).

je odbila prihvatiti plan stavljeni su u bolji položaj od vjerovnika drugih skupina s tražbinama koje bi u slučaju otvaranja stečajnog postupka bile nižeg isplatnog reda i dužnik ili osoba koja u njemu ima udjel neće primiti imovinsku korist (čl. 59.a st. 2. toč. 1.-4. SZ). Ovdje je riječ o tzv. pravilu relativnog prioriteta, prema kojem nije potrebno da se skupina vjerovnika višeg isplatnog reda u potpunosti namiri prije skupine vjerovnika nižeg isplatnog reda, već je samo potrebno da se oni tretiraju bolje od onih drugih.¹²⁶ Nadalje, radi postizanja daljnje pravednije raspodjele između skupina vjerovnika potrebno je također da su vjerovnici skupine vjerovnika koja je odbila prihvatiti plan stavljeni barem u isti položaj kao i druge skupine vjerovnika s tražbinama koje bi u slučaju otvaranja stečajnog postupka bile istog isplatnog reda.

Treći uvjet koji se mora ispuniti jest da je većina skupina vjerovnika prihvatila plan restrukturiranja s potrebnom većinom, s tim da najmanje jedna od skupina vjerovnika koja je prihvatila plan ne smije biti skupina vjerovnika koji su nositelji udjela ili skupina vjerovnika s tražbinama nižih isplatnih redova u smislu članka 139. SZ-a (čl. 59.a st. 1. toč. 3. SZ).

U vezi s većinskom odlukom skupine vjerovnika može se spomenuti rješenje suda St-193/2023-65 od 14. studenog 2023. u kojem je dužnik predložio donošenje većinske odluke skupina, iako je postojala samo jedna skupina vjerovnika, stoga uvjeti za potvrdu plana nisu bili ispunjeni.¹²⁷

Prihvaćanje plana restrukturiranja putem većinske odluke vjerovnika otvara mogućnost za sudsku potvrdu plana i onda ako se planu protivi određena skupina vjerovnika, ako su ispunjeni zakonom predviđeni uvjeti pod kojima će se smatrati i da je ta skupina vjerovnika prihvatila plan restrukturiranja. Tim novim pravilima o glasovanju o planu restrukturiranju povećava se vjerojatnost da predstečajni postupak završi s uspjehom, naime s prihvaćenim i potvrđenim planom restrukturiranja, koje će nakon toga biti mjerodavan za obveze iz pravnih odnosa između dužnika i njegovih vjerovnika. Uz prihvaćanje plana restrukturiranja od strane vjerovnika, potrebno je da i dužnik da svoj pristanak na njega, kako bi sud smio odlučivati o potvrdi tog plana. Na pristanak dužnika primjenjuju se odgovarajuće pravila o pristanku dužnika u stečajnom planu (čl. 61. st. 2. SZ). Dakle, smatrat će se da je dužnik dao svoj pristanak na plan restrukturiranja, ako planu nije prigovorio najkasnije na ročištu za glasovanje pismeno ili usmeno na zapisnik (čl. 333. st. 1. u vezi s čl. 61. st. 2. SZ). Ipak, sud neće uzeti u obzir taj prigovor, ako dužnik planom nije stavljan u teži položaj od onoga u kojem bi bio da plana nema

¹²⁶*Ballerini, Gulia*, The priorities dilemma in the EU preventive restructuring directive: Absolute or relative priority rule? dostupno na: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3661191 (posjećeno 31. srpnja 2024.).

¹²⁷Trgovački sud u Splitu, 11.St-193/2023-65 od 14. studenog 2023., dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80f6ca46> (posjećeno 30. srpnja 2024.).

te ako niti jedan vjerovnik ne dobiva gospodarsku korist koja prelazi puni iznos njegove tražbine (čl. 333. st. 2. u vezi s čl. 61. st. 2. SZ). S obzirom na to da je dužnik jedini ovlašten podnositelj prijedloga plana restrukturiranja, teško je zamisliti da bi dužnik predložio nešto čemu bi kasnije prigovario. No treba naglasiti da se ta pravila iz članka 333. stavka 1.-2. SZ na odgovarajući način primjenjuje na dioničare, nositelje udjela te nositelje drugih osnivačkih prava pravnih odnosa (čl. 333. st. 3. SZ), te bi te osobe svakako mogle biti u situaciji u kojoj bi željele prigovoriti planu restrukturiranja.

Nakon obavljenog glasovanja, sud sastavlja poseban zapisnik o glasovanju koji potpisuju dužnik i povjerenik (čl. 58. st. 2. SZ). Za vjerovnike nije propisano da potpisuju zapisnik o provedenom glasovanju.¹²⁸

Nakon što je plan restrukturiranja izglasan od strane vjerovnika i dužnik je pristao na njega, ključno je da ga potvrdi sud, čime se osigurava transparentnost i zakonitost provedenog postupka te zaštita vjerovnika i provedivost plana. Stoga ćemo u sljedećem poglavlju iznijeti pravila koja se moraju poštivati pri sudskoj odluci hoće li se plan restrukturiranja potvrditi ili ne.

4.7. Potvrda plana restrukturiranja

Dakle, nakon što su vjerovnici prihvatili plan restrukturiranja te pod uvjetom da postoji pristanak dužnika na stečajni plan, sud mora odlučiti hoće li plan restrukturiranja potvrditi ili će uskratiti njegovu potvrdu. Ako su ispunjene pretpostavke za potvrdu plana, sud će rješenjem potvrditi plan restrukturiranja (čl. 61.a st. 2. SZ). Ako nisu ispunjene pretpostavke za potvrdu plana restrukturiranja, sud će rješenjem uskratiti potvrdu plana i obustaviti predstečajni postupak (čl. 61.a st. 1. SZ). Stečajni zakon u članku 61. stavku 3. taksativno propisuje razloge za uskratu plana restrukturiranja na koje sud pazi po službenoj dužnosti.

Prvi razlog temeljem kojeg će sud uskratiti potvrdu plana restrukturiranja jest ako je dužnik sposoban za plaćanje i ne postoji prijeteća nesposobnost za plaćanje njegovih obveza (čl. 61. st. 3. toč. 1. SZ). Ovdje je važno naglasiti da na taj razlog sud pazi tijekom cijelog otvorenog predstečajnog postupka te će zbog tog razloga rješenjem obustaviti postupak (čl. 64. st. 1. toč. 1. SZ).

¹²⁸Čuveljak, op. cit. u bilj. 21, str. 147.

Drugi razlog za uskratu postoji ako su bitno povrijeđena pravila o sadržaju plana restrukturiranja i postupanja tijekom njegove izrade i donošenja, kao i o prihvatu od vjerovnika i o pristanku dužnika, osim ako se nedostatak može otkloniti u kratkom roku koji će odrediti sud (čl. 61 st. 3. toč. 2. SZ). Pri tome treba razlikovati radi li se o otklonljivoj ili neotklonljivoj povredi.¹²⁹ Osnovni kriterij za ovo razlikovanje je li potrebna suštinska promjena plana da bi se po njemu moglo dalje postupati ili je riječ o manjim nedostacima koji se mogu brzo otkloniti. Pa tako, ako su povrijeđena pravila o sadržaju, sud će morati uskratiti potvrdu plana bez davanja mogućnosti ispravka, ako npr. nije se uopće vodilo računa o razvrstavanju vjerovnika u planu restrukturiranja.¹³⁰ Uz neotklonjiv razlog većemo i rješenje prvostupanjskog suda St-698/2022-85 od 13. studenog 2023. u kojem je sud uskratio potvrdu plana restrukturiranja iz razloga što su u planu restrukturiranja, nakon provedenog potvrdnog glasovanja, bili navedeni vjerovnici koji su u vrijeme predstečajnog postupka već uspješno naplatiti svoje tražbine, a dužnik ih je propustio izostaviti iz plana, iako je na raspravi iznio okolnosti temeljem kojih ukazuje „kako je utvrđeno da je u postupcima prisilne naplate vezano uz tražbine na koje utječe pokretanje ovakve vrste postupka naplaćen dio potraživanja od strane vjerovnika koji su obuhvaćenim navedenim planom, te smatra potrebnim izmjenu plana u dijelu u kojem bi ti vjerovnici ponovno eventualno dolazili do naplate već naplaćenih iznosa.” Naime, usred štrajka službenika i namještenika u tijelima sudbene vlasti, sud je odgodio ročište za raspravljanje i glasovanje. Naknadno je dužnik uputio dva zahtjeva kojom traži produženje rokova zabrane provođenja ovrhe i postupka osiguranja, te je sud udovoljio tek drugom zahtjevu. U međuvremenu, spomenuti su vjerovnici uspjeli namiriti svoje tražbine u ovršnom postupku, jer Financijskoj agenciji nije bila dostavljena odluka o produljenju trajanja zabrane provedbe ovrhe. Sud je uskratio potvrdu plana restrukturiranja s obrazloženjem da su bitno povrijeđena pravila o sadržaju plana i postupanju tijekom izrade i donošenja plana restrukturiranja, s obzirom na to da predmetni vjerovnici u trenutku rasprave o planu restrukturiranja više nisu imali nepodmirenu tražbinu prema predstečajnom dužniku.¹³¹ Suprotno tome, sud neće odmah uskratiti potvrdu plana, ako se nedostatak može otkloniti kao što je to u slučaju ako vjerovnik naknadno pisanim putem da svoj pristanak na plan.¹³²

Treći razlog za uskratu potvrde plana restrukturiranja jest ako je plan postignut na nedopušten način, osobito stavljanjem u povoljniji položaj pojedinih vjerovnika (čl. 61. st. 3. toč. 3. SZ). U

¹²⁹Ibid., str. 1027.

¹³⁰Garašić, op. cit. u bilj. 65, str. 308.

¹³¹Trgovački sud u Splitu, 11.St-698/2022-85 od 13. studenog 2023., dostupno na: <https://sudskaprakska.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80ea9cb6> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

¹³²Čuveljak, op. cit. u bilj. 21, str. 1028.

ovom postupanju očituje se zlouporaba procesnih ovlaštenja od strane sudionika koji su postupajući s namjerom te sa sviješću o svojoj protupravnosti, željeli postignut plan koji je protivan prisilnim propisima ili pravilima javnog morala, ostvarujući time nedopuštenu dobit ili cilj za sebe ili drugog.

Četvrti razlog za uskratu je ako planom restrukturiranja nije određeno namirenje iznosa koji bi vjerovnici dobili da njihova tražbina nije osporena (čl. 61. st. 3. toč. 4. SZ). Dakle, u slučaju osporenih tražbina pod pretpostavkom da osporene tražbine budu naknadno utvrđene po pravomoćno provedenom postupku, dužnik mora tražbine vjerovnika osporenih tražbina isplatiti u utvrđenom iznosu pod jednakim uvjetima za onu skupinu u kojoj pripadaju da su njihove tražbine utvrđene u predstečajnom postupku.¹³³ U slučaju da dužnik planom nije obuhvatio osporene tražbine sukladno rješenju o utvrđenim i osporenim tražbinama, sud neće potvrditi plan restrukturiranja.

Peti razlog za uskratu jest ako je planom restrukturiranja predloženo pretvaranje tražbine jednog ili više vjerovnika u temeljni kapital dužnika, a članovi dužnika nisu sa Zakonom o trgovačkim društvima donijeli odluku kojom se to dopušta (čl. 61. st. 3. toč. 5. SZ-a). Postupak pretvaranja tražbina u temeljni kapital provodi se u procesu povećanja temeljnog kapitala ulozima u stvarima i pravima sukladno pripadajućim pravilima ZTD-a kojim je uređeno način povećanje temeljnog kapitala za dioničko društvo i društvo s ograničenom odgovornošću. Za provođenje odluke kod oba društva potrebna je odluka skupštine, odnosno odluka članova društva kojom se povećava temeljni kapital, a kojom se također, treba odrediti predmet uloga i osobe koje ulažu na ovaj način. Predmet uloga može biti i dospjela tražbina koja će se ugovorom o ustupu prenijeti na društvo nakon donošenja navedene odluke.¹³⁴ Jednom unijeta tražbina u društvo prestaje sjedinjenjem, dok osoba koja ulaže stječe vlasnički udio u društvu.¹³⁵ Ovime se otvara dodatan prostor za uspješno restrukturiranje. Ipak, valja naglasiti da se radi o složenom procesu koji treba biti proveden sukladno ZTD-u te da odluka o tome znatno utječe na prava tih vjerovnika u insolventijskim postupcima.¹³⁶

¹³³Trgovački sud u Bjelovaru, St-20/2023-29 od 13. rujna 2023., dostupno na <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80e76f0c> (posjećeno 31. srpnja 2024.).

¹³⁴Šimunec Nenad, Unos novčane tražbine u kapital društva, Računovodstvo, revizija i financije, 2017, br. 5, str. 188.-193.

¹³⁵Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-1020/99 od 13. travnja 1999., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/SE500B1020S99D19990413> (posjećeno 30. srpnja 2024.).

¹³⁶Švedl Blažeka Vedrana, Pretvaranje tražbine u poslovni udjel u predstečajnom postupku primjenom mezzanine duga, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, vol. 44, 2023, br. 3, str. 753.

Šesti razlog za uskratu plana restrukturiranja postoji ako se planom restrukturiranja u svrhu njegova ostvarenja predviđa novo financiranje koje neopravdano oštećuje interese vjerovnika (čl. 61. st. 3. toč. 6. SZ). Odredbama SZ-a uređena su pravila novog financiranja radi ostvarenja plana restrukturiranja (čl. 62.a st. 6.-8. SZ). Dužnik može u planu restrukturiranja predvidjeti novo financiranje od strane postojećeg ili novog vjerovnika, a koje je potrebno za provedbu plana restrukturiranja, pod pretpostavkom da ono neopravdano ne oštećuje interese vjerovnika, pri čemu je taj vjerovnik kao sudionik uključen u plan restrukturiranja (čl. 62.a st. 6. SZ). Ako se naknadno nad dužnikom otvori stečajni postupak, tražbine vjerovnika s osnove novog financiranja namirit će se prije ostalih stečajnih vjerovnika, osim vjerovnika prvog višeg isplatnog reda (čl. 62.a st. 7. SZ). Dakle, sud će uskratiti potvrdu plana, ako novo financiranje neopravdano oštećuje interese vjerovnika. Novo financiranje će štetiti interesima vjerovnika ako ono ne podržava održivost dužnikovog poslovanja. Time se ugrožava mogućnost naplate njihovih tražbina. Dakle, dužnost je suda da procjeni da li takvo financiranje doprinosi održivosti dužnika te po uloženom prigovoru je li u najboljem interesu vjerovnika.¹³⁷

Sedmi razlog temeljem kojeg sud mora uskratiti potvrdu plana restrukturiranja po službenoj dužnosti jest ako očito ne postoje razumni izgledi da bi plan restrukturiranja mogao spriječiti nesposobnost plaćanja ili osigurati održivost poslovanja (čl. 61. st. 3. toč. 7. SZ). Kao što je prethodno navedeno, cilj restrukturiranja je osigurati potvrđivanje isključivo onih planova koji potiču dugoročnu održivost poslovanja dužnika i sprječavaju nastanak nesposobnosti plaćanja. Prilikom procjene održivosti poslovanja sud ne ulazi u dubinsku procjenu ekonomske izvedivosti plana, već se njegov zadatak svodi na procjenu njegove očite neizvedivosti. Time sud djeluje kao zaštitni mehanizam, uskraćujući potvrdu plana restrukturiranja koji očigledno ne može spriječiti nastanak nesposobnosti plaćanja predstečajnog dužnika. Naime, sudionici u predstečajnom postupku su ti koji trebaju dublje procijeniti u kakvim se poteškoćama dužnik nalazi i je li on sposoban za oporavak.¹³⁸

Prilikom ispitivanja pretpostavki za uskratu plana restrukturiranja po službenoj dužnosti, sud se treba primarno koristiti svojim pravnim znanjem prilikom utvrđivanja postojanja navedenih razloga. Ovo se posebno odnosi na pretpostavke iz čl. 61. st. 3. toč. 2., 3., 4. i 5. SZ-a. Ipak, za

¹³⁷Thery Arian/Richter Tomáš, INSOL Europe Guidance Note on the Implentation of Preventive Restructuring Frameworks under EU Directive 2019/1023: Claims, Classes, Voting, Confirmation and the Cross-Class Cram-Down, str. 40-45, dostupno na: <https://ebrd-restructuring.com/storage/uploads/documents/949e7c96318c69cea1b2c8207f4cc469.pdf> (posjećeno 31. srpnja 2024.).

¹³⁸McCormack Gerard, The European Restructuring Directive, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2021., str. 120.

procjenu pretpostavki iz čl. 61. st. 3. toč. 1., 6. i 7. SZ_a sud treba raspolagati i posebnim specijaliziranim gospodarskim odnosno financijskim znanjem. U slučaju da sud ne može samostalno procijeniti treba li uskratiti potvrdu plana ili ne, sud bi mogao odrediti vještačenje te odrediti izvođenje drugih dokaza. Naime, prema izričitoj zakonskoj odredbi sud po službenoj dužnosti utvrđuje sve činjenice koje su važne za predstečajni postupak te radi toga može izvoditi sve potrebne dokaze (čl. 11. st. 3. SZ).

Nadalje, pored razloga na koje sud pazi po službenoj dužnosti, sud je dužan na prijedlog vjerovnika, dužnika, dioničara, nositelja udjela te nositelja drugih osnivačkih prava pravnih osoba uskratiti potvrdu plana restrukturiranja ako je podnositelj prijedloga: planu restrukturiranja prigovorio najkasnije na ročištu za raspravljanje i glasovanje pismeno ili usmeno na zapisnik i ako je planom stavljen u lošiji položaj od onog u kojem bi bio da plana nema (čl. 61. st. 4. SZ). Prijedlog za uskratom potvrde plana restrukturiranja je dopušten samo ako podnositelj prijedloga učini vjerojatnim da je planom restrukturiranja stavljen u lošiji položaj (čl. 61. st. 5. SZ). Ovime je uveden tzv. test najboljeg interesa vjerovnika.¹³⁹ On je zadovoljen ako nijedan nesuglasni vjerovnik nije planom restrukturiranja doveden u nepovoljniji položaj od onog položaja u kojem bi on bio kada bi se primijenili uobičajeni isplatni redovi prema nacionalnom pravu bilo u stečajnom postupku, i to neovisno o tome da je riječ o pojedinačnom unovčenju predmeta stečajne mase ili prodaji poduzeća dužnika kao cjeline, bilo u slučaju drugog najboljeg alternativnog scenarija, ako plan restrukturiranja nije potvrđen (čl. 2. st. 1. toč. 6. Direktive). Radi utvrđenja je li sudionik plana restrukturiranja stavljen u lošiji položaj od onoga u kojem bi bio da plana nema sud može izvesti dokaz vještačenjem na trošak sudionika plana restrukturiranja koji tvrdi da je planom stavljen u lošiji položaj (čl. 61. st. 6. SZ). Pravilima o sudskoj potvrdi plana restrukturiranja osigurava se kontrola i ispitivanje zakonitosti planova restrukturiranja, čime se ujedno štite i interesi dužnika i interesi vjerovnika.

5. ZAKLJUČAK

Implementacijom Direktive o restrukturiranju i nesolventnosti u odredbe o predstečajnom postupku Stečajnog zakona uvedene su određene novine koje poboljšavaju dosadašnji zakonodavni okvir. U prvom redu, sada je jasno da sud može uskratiti potvrdu plana

¹³⁹ Detaljnije o tome *Krohn Axel*, Rethinking priority: The dawn of the relative priority rule and the new “best interest of creditors” test in the European Union, *International Insolvency Review*, vol. 30, 2020, br. 1, str. 75.-95.

restrukturiranja ako su povrijeđena pravila o sadržaju i donošenju plana restrukturiranja. Dodatno tome, jasno je da sud i u okviru razloga za uskratu potvrde plana restrukturiranja ne smije dopustiti nedopuštena raspolaganja sudionika predstečajnog postupka.

Ipak, smatram da još ima mnogo prostora za daljnje unapređenje odredaba o predstečajnom postupku. U prvom redu potrebno je preciznije urediti položaj razlučnih vjerovnika u predstečajnom postupku. Unatoč izmjenama kojim se dopušta u zadiranje u prava razlučnih vjerovnika i bez njihove suglasnosti, položaj razlučnih vjerovnika je i dalje nejasan budući da njihov položaj ne smije biti lošiji od onog u stečajnom postupku. U stečajnom postupku razlučno pravo ovlašćuje razlučnog vjerovnika na odvojeno i prioritarno namirenje iz vrijednosti određenog predmeta stečajne mase na kojem postoji njegovo pravo, čime je on u boljoj poziciji od neosiguranih stečajnih vjerovnika, s obzirom na to da će mu to donijeti namirenje tražbine u većem postotku ili čak u potpunosti, pod pretpostavkom da vrijednost predmeta razlučnog prava dostiže novčanu vrijednost tražbine. Ipak, po otvaranju stečajnog postupka, moguće je donijeti i stečajni plan kojim je predviđena mogućnost zadiranja u prava razlučnih vjerovnika. U tom se slučaju, razlučnim vjerovnicima osigurava i pravo glasa o stečajnom planu. Nema sumnje da se razlučnim vjerovnicima također mora dati pravo glasa i kada je riječ o planu restrukturiranja u predstečajnom postupku, ako se planom restrukturiranja zadire u njihove interese. Nažalost, pojavili su se neki glasovi u literaturi koji to dovode u pitanje, pa bi bilo važno da se izričito propiše da razlučni vjerovnici glasuju o planu restrukturiranja u predstečajnom postupku, kada su uključeni u taj plan.

Restrukturiranja u predstečajnom postupku ne treba gledati kao konačno rješenje nakon čega slijedi siguran spas dužnika, stoga se tako treba prema tome i odnositi. Dužnik bi trebao ući u predstečajni postupak sa sviješću da smanjenje tražbina vjerovnika, odgoda njihove isplate ili čak otpis određenih tražbina vjerovnika nije jedina garancija za spas njegova poslovanja, te stoga treba biti spreman nakon završetka postupka učiniti sve što je moguće kako bi učinio svoje poslovanje opet profitabilnim. S druge strane, vjerovnici trebaju pristupiti predstečajnom postupku ozbiljno, pazeći na to da otvaranje predstečajnog postupka i plan restrukturiranja za njih ne bude lošije rješenje nego stečajni postupak ili eventualni stečajni plan. Zaključno, jedino odgovorni i profesionalni pregovori i iznalaženje rješenja koja će voditi računa kako o interesima dužnika, tako i o interesima vjerovnika može dovesti do uspjeha restrukturiranja i postizanja kakve takve pravednosti među svim uključenim.

6. PRAVNI IZVORI

6.1. Ustav, zakoni, propisi, međunarodni ugovori

- Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, „Narodne novine“, br. 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 121/13, 78/15, 71/15, 114/22
- Stečajni zakon, „Narodne novine“, br. 71/15., 104/17., 36/22., 27/24
- Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132, SL L 172, 26.6.2019
- Pravilnik o sadržaju i obliku obrazaca na kojima se podnose podnesci u predstečajnom i stečajnom postupku, „Narodne Novine“, br. 71/15, i 104/1
- Zakon o računovodstvu, „Narodne novine“, br. 78/15., 134/15., 120/16., 116/18., 42/20., 47/20., 114/22., 82/23
- Pravilnik o popisu jedinica Financijske agencije i područja njihove nadležnosti u predstečajnom postupku, „Narodne novine“, br. 106/15, 54/22
- Zakon o trgovačkim društvima, „Narodne novine“, br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11, 111/12, 125/11, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22, 114/22, 18/23, 130/23
- Zakon o računovodstvu, „Narodne novine“, br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22, 82/23
- Zakon o parničnom postupku, „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23

6.2. Sudska praksa

- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-1129/2024-2 od 11. ožujka 2024., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2024PzB1129A2?HighlightQuery=%22plan+restrukturiranja%22>
(posjećeno 2. srpnja 2024.)

- Visoki Trgovački sud Republike Hrvatske, Pž 2587/2019-3 od 25. travnja 2019., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2019PzB2587A3> (posjećeno 27. srpnja 2024.)
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-1964/2023-2 od 23. svibnja 2023. dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80e54078> (posjećeno 27. srpnja 2024.)
- Trgovački sud u Zagrebu, St-1929/23-19 od 24. siječnja 2024., dostupno na: [file:///C:/Users/Valentina/Downloads/Rje%C5%A1enje%20-%20utvr%C4%91ene%20i%20osporene%20tra%C5%BEbine%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Valentina/Downloads/Rje%C5%A1enje%20-%20utvr%C4%91ene%20i%20osporene%20tra%C5%BEbine%20(1).pdf) (posjećeno 28. srpnja 2024.)
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž 4696/2019-2 od 26. srpnja 2019., dostupno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/SE500B4696S2019P2D20190726> (posjećeno 28. srpnja 2024.)
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž 7460/2019 – 2 od 3. siječnja 2020., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/SE500B7460S2019P2D20200103> (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-5221/2022-3 od dana 25. siječnja 2023., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2022PzB5221A2> (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- Županijski sud u Splitu, Gž Ovr 147/2018-1 od 24. svibnja 2018., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/ZSRH2018StGzOvrB147A2> (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- Županijski sud u Puli, Gž Ovr 384/2021-2 od 6. kolovoza 2021., dostupno na: (<https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/ZSRH2021PUGzOvrB384A2>) (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž 7460/2019 – 2 od 3. siječnja 2020., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/SE500B7460S2019P2D20200103> (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-8410/15-3 od 4. veljače 2016., dostupno na <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2015841B0A3> (posjećeno 29. srpnja 2024.)

- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, 94 Pž-3200/2023-2 od dana 4. listopada 2023., dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80eb153a> (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-914/2023-2 od dana 8. ožujka 2023., dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80e12d9c> (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, 11.St-670/2022-79 od 19. rujna 2023., dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80e7b5be> (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- Visoki trgovački sud, Pž-3410/2023-2 od 24. listopada 2023., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2023PzB3410A2?HighlightQuery=%22plan+restrukturiranja%22> (posjećeno 2. kolovoza 2024.).
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-1506/2019-2 od 6. ožujka 2019., dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80953f68> (posjećeno 31. srpnja 2024.).
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-2563/00 od 13. lipnja 2000., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/SE500B2563S00D20000613> (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž 5809/2019-2 od 9. listopada 2019., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/SE500B5809S2019P2D20191009> (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, 44 Pž-5375/2019-2 od 13. studenog 2019., dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80a03736> (posjećeno 29. srpnja 2024.).
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-83/2024-2 od 9. siječnja 2024., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2024PzB83A2?HighlightQuery=%22plan+restrukturiranja%22> (posjećeno 2. srpnja 2024.).
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž 1334/2017-3 od 18. srpnja 2017., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2017133B4A3> (posjećeno 29. srpnja 2024.).

- Trgovački sud u Splitu, 11.St-193/2023-65 od 14. studenog 2023., dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80f6ca46> (posjećeno 30. srpnja 2024.).
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-83/2024-2 od 9. siječnja 2024., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2024PzB83A2?HighlightQuery=%22plan+restrukturiranja%22> (posjećeno 2. srpnja 2024.)
- Trgovački sud u Splitu, 11.St-698/2022-85 od 13. studenog 2023., dostupno na: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80ea9cb6> (posjećeno 29. srpnja 2024.).
- Trgovački sud u Bjelovaru, St-20/2023-29 od 13. rujna 2023., dostupno na <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/decisionPdf?id=090216ba80e76f0c> (posjećeno 31. srpnja 2024)
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-1020/99 od 13. travnja 1999., dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/SE500B1020S99D19990413> (posjećeno 30. srpnja 2024.)
- Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Pž-2441/17 od 19. travnja 2017., objavljeno u knjizi: *Čuveljak Jelena*, Komentar Stečajnog zakona, Narodne novine, Zagreb, 2018. str. 145

7. LITERATURA

Knjige i članci:

- *Abramović Andrej*, Upravnosudski aspekti primjene Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnog nagodbi, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, vol. 35, 2014, br. 1, str. 311-322
- *Altaras Penda Ivor, Trstenjak Nikša*, Restrukturiranje i sanacija poduzeća u uvjetima financijske krize, Zbornik Sveučilišta Libertas, vol. 3, 2018, br. 3, 2018, str. 169-193
- *Anić Maja, Borić Vedran, Jelinić Zvonimir*, Teorijski aspekti restrukturiranja i predstečaja u hrvatskom pravu, Pravo u gospodarstvu, vol. 59, 2020, br. 4, str. 613-641

- *Ballerini Gulia*, The priorities dilemma in the EU preventive restructuring directive: Absolute or relative priority rule?, str. 2-31, dostupno na: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3661191 (posjećeno 31. srpnja 2024.)
- *Bodul Dejan*, Analiza Nacrta novele Stečajnog zakona iz 2022. – još jedne (reformske ili kozmetičke) izmjene?, str. 1-19, dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/analiza-nacrta-novele-stecajnog-zakona-iz-2022-jos-jedne-reformske-ili-kozmeticke-izmjene> (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- *Bodul Dejan, Ružić Eva*, Pravni položaj kreditnih institucija kao privilegiranih vjerovnika u predstečajnom i stečajnom postupku, Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku, vol. 17, 2023, br. 1-2, str. 65-80
- *Bodul Dejan*, Modus operandi izglasavanja potrebne većine u stečajnom zakonodavstvu, str. 1-12, dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/modus-operandi-izglasavanja-potrebne-vecine-u-stecajnom-zakonodavstvu> (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- *Brkanić Vlado*, Restrukturiranje i predstečaj trgovačkog društva, Računovodstvo, revizije i financije, 2019, br. 11, str. 13-141
- *Čuveljak Jelena*, Komentar Stečajnog zakona, Narodne novine, Zagreb, 2018. str. 1-17, 83-185, 1009-1075
- *Čuveljak Jelena*, Izlučni vjerovnici, Pravo i porezi, 2004, br. 6, str. 29 - 31
- *Čuveljak Jelena*, Predstečajna nagodba – nova pravila, stare navike, Pravo u gospodarstvu, 2017, br. 56, str. 409 - 429
- *Čuveljak Jelena*, Razlučni vjerovnici, Hrvatska pravna revija, 2004, br. 4, str. 88-99
- *Čuveljak Jelena*, Što je nova u Stečajnom zakonu, Pravo i porezi, 2022, br. 4, str. 3-8

Dika Mihajlo, Insolventijsko pravo, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1998. 25-87

- *Eidenmuller, Horst*, Free Choice in International Company Insolvency Law in Europe, European Business Organization Law Review, vol. 6 , 2005, br. 3, str. 423-448
- *Flack Makitan, Ksenija*, Određivanje ročišta na daljinu u predstečajnom i stečajnom postupku, str. 1-10, dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/odrzavanje-rocista-na-daljinu-u-predstecajnom-i-stecajnom-postupku> (posjećeno 2. kolovoza 2024.)
- *Garašić Jasnica*, Najznačajnije novine Stečajnog zakona iz 2015. godine, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, vol. 38, 2017, br.1, str. 131-184

- *Garašić Jasnica*, Najznačajnije novine u predstečajnom postupku uređene Novelom Stečajnog zakona iz 2022. godine, u knjizi: *Barbić Jakša* (ur.), Novine u predstečajnom postupku, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2024, str. 17-104
- *Garašić Jasnica*, Sudsko ispitivanje podobnosti stečajnog plana, Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci, vol. 25, 2004., br. 1, str. 295-321
- *Giunio Miljenko*, Prioritetne tražbine u postupku predstečajne nagodbe i prekid postupaka, Pravo u gospodarstvu, 2013, br. 2, str. 568-579
- *Gliha Dino*, Status neprijavljenih tražbina u postupku sklapanja predstečajne nagodbe – zaštita prava vjerovnika u postupku, u knjizi: Godišnjak 23 - 2016, Aktualnosti hrvatskog zakonodavstva i pravne praske, Organizator, Zagreb, 2016., str. 683-692
- *Kordiš Hrvoje*, Prikaz EU-ove Direktive o restrukturiranju i nesolventnosti, Pravo i porezi, 2019., br. 10, str. 82-91
- *Krohn Axel*, Rethinking priority: The dawn of the relative priority rule and the new „best interests of creditors“ test in the European Union, International Insolvency Review, vol. 30, 2020., br. 1, str. 75-95
- *Linna, Tuula*, Business Sustainability and Insolvency Proceedings – The EU Perspective, dostupno na: https://sustainability.hapres.com/htmls/JSR_1212_Detail.html (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- *López Lubián Francisco J.*, The Executive Guide to Corporate Restructuring, Palgrave Macmillan, London, 2014., str. 5-19
- *McCormack Gerard*, The European Restructuring Directive, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2021., str. 84-130
- *Milas Katarina, Kočila Neven*, Položaj vjerovnika neosigurane tražbine u postupku predstečajne nagodbe, Pravo u Gospodarstvu, 2014., br. 53, str. 1145-1181
- *Mičin Marina, Perčević Hrvoje*, Utvrđivanje odnosa između uspješnosti poslovanja i slobodnog novčanog toka, Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, posebno izdanje, 2016., str. 224-241
- *Pavić Ante*, Pravni položaj izlučnih vjerovnika u predstečajnom i stečajnom postupku, Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku, vol. 15, 2021, br. 3–4, str. 109-130
- *Šimić Željko, Omazić Ivica*, Predstečajni postupak – Priručnik za polaznike, str. 1-53, dostupno na: <https://www.pak.hr/cke/obrazovni%20materijali/predstecajnipostupak.docx> (posjećeno 27. srpnja 2024.)

- *Šimić Željko*, Predstečajni postupak – Druga novela Stečajnog zakona, str. 1-71 dostupno na: <https://www.pak.hr/wp-content/uploads/2022/04/Predstecajni-postupak.pdf> (posjećeno 27. srpnja 2024.)
- *Šimić Željko*, Vjerovnici u predstečajnom postupku (utvrđivanje i osporavanje tražbina), str. 1-21, dostupno na: https://www.notarius.hr/Appendix/KNJIGE_HR/KG201TSD202105HM321670271V1P6_293990_1.pdf (posjećeno 27. srpnja 2024.)
- *Šimunec Nenad*, Kapitalno restrukturiranje u predstečajnom postupku, Računovodstvo, revizija i financije, 2017, br. 27, str. 135-139
- *Šimunec Nenad*, Unos novčane tražbine u kapital društva, Računovodstvo, revizija i financije, 2017, br. 5, str. 188-193
- *Švedl Blažeka Vedrana*, Pretvaranje tražbine u poslovni udjel u predstečajnom postupku primjenom mezzanine duga, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, vol. 44, 2023, br. 3, str. 739-763
- *Stokić Matija*, Onemogućavanje zloraba procesnih prava – budući normativni razvoj, dostupno na: <https://informatior.hr/strucni-clanci/onemogucavanja-zlouporaba-procesnih-prava-buduci-normativni-razvoj> (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- *Remenar Ivan*, Razlučna prava u okviru stečajnog i predstečajnog postupka, str. 1-15, dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/razlucno-pravo-u-okviru-stecajnog-i-predstecajnog-postupka?HighlightQuery=remenar> (posjećeno 29. srpnja 2024.)
- *Thery, Arian, Richter, Tomáš*, INSOL Europe Guidance Note on the implementation of Preventive restructuring frameworks under EU Directive 2019/1023: Claims, Classes, Voting, Confirmation and the Cross-Class Cram-Down, str. 1-45, dostupno na: <https://ebrd-restructuring.com/storage/uploads/documents/949e7c96318c69cea1b2c8207f4cc469.pdf> (posjećeno 29. srpnja 2024.)

Internetske stranice:

- A cross-class cram-down definition, dostupno na: <https://www.lawinsider.com/dictionary/a-cross-class-cram-down> (posjećeno 27. srpnja 2024.)
- *Hayes Adam*, Understanding Liquidity and How to Measure It, dostupno na: <https://www.investopedia.com/terms/l/liquidity.asp#toc-understanding-liquidity> (27. srpnja 2024.)

- *Potter, J. Patrick, Park Jihyun., Slim Dania, The European Unio Restructuring Directive,* dostupno na: <https://www.pillsburylaw.com/en/news-and-insights/european-union-restructuring-directive.html> (posjećeno 27. srpnja 2024.)